

BORÇLUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİYE TAŞINMAZINI DEVRETMESİ NEDENİYLE AÇILAN TASARRUFUN İPTALİ DAVASINDA ARAŞTIRILACAK HUSUSLAR

Av. Talih UYAR*

Borçlunun üçüncü kişiye taşınmazını devretmesi nedeniyle açılan tasarrufun iptali davasında;

- a. Borçlu aciz halinde midir?
- b. Borcun doğum tarihi nasıl belirlenmelidir, tasarruf borcun doğumundan sonra mı gerçekleşmiştir?
- c. Alacaklının alacağının varlığı ve gerçekliği konusu nasıl değerlendirilmelidir?
- d. Üçüncü kişinin, İİK m. 280/1 uyarınca borçlunun içinde bulunduğu durumu bilmesi gereken kişilerden olduğu kabul edilebilir mi?

*

I- Tasarrufun İptali Davasının Hukuki Niteliği** ve Amacı***: Hakkında “haciz” (İİK. m. 78 vd.) işlemine girilen (iflâsa; “iflâs kararı verilen” (İİK. mad. 165, 191/I) borçlunun *tasarruf yetkisi*, bu tarihten itibaren kısıtlanır.

Malları üzerine haciz konulmasından (veya haklarında iflâs kararı verilmesinden) önce, malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilen borçlular, henüz alacaklıların -haciz ve iflâs yolu ile- takibine hedef olmadan, onlardan “mal kaçırmak” (yani, onların haklarında yapacağı takibi semeresiz bırakmak) amacı ile,

* İzmir Barosu Avukatlarından (Dokuz Eylül Üniv.Huk.Fak.E.Öğr.Görv.)

** **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.** İcra ve İflas Hukuku’nda Tasarrufun İptali Davaları, 7. Baskı, 2021, s: 3 vd. – **DANIŞ,R.S.** Tasarrufun İptali Davası, 2023, s: 27 vd. – **MUŞUL,T.** İcra ve İflas Hukuku’nda Tasarrufun İptali Davaları, 3. Baskı, 2021, s: 26 vd. - **KURTOĞLU, S.** İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği (İBD. 1973/7-8, s: 776-780) – **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 2. Baskı, 2017, s: 44 vd.; 359 vd. – **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 3. Baskı, 2020, s:2 vd.; 16 vd.; 141 vd.; 297 vd.; 379 vd.; 463 vd.; 683 vd.; 920 vd. - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı (Manisa Bar. D. Temmuz/2008, s: 79-86) – **YAVUZ, N.** Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu ve Bu Amaçla Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkında Yargıtay Uygulamasından Örnekler (Yargıtay Der. Temmuz/1999, s: 217-241) (Tür. Not. Bir. Der. 1999/102, s: 1 vd.) – **YAVUZ, N.** Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacı ile Yapılan İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu (Yargıtay Der. Ocak-Nisan/1986, s: 101-107)

*** **UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C.** age., s: 4 vd. – **DANIŞ,R.S.** age., s: 22 vd. – **MUŞUL,T.** age., s: 39 vd. - **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 2017, s: 44 vd.; 359 vd.; s: 1570 vd. - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı (Manisa Bar. D. Temmuz/2008, s: 79-86) – **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 3. Baskı, 2020, s:2 vd.; 14 vd.; 52 vd.; 88 vd.; 294 vd.; 324 vd.; 378 vd.; 405 vd.; 462 vd.; 506 vd.; 537 vd.; 655 vd.; 683 vd.; 776 vd.; 920 vd.; 1303 vd.

malvarlığının tamamını ya da bir kısmını, bir takım “hileli” işlemlerle (yani, bedelsiz olarak ya da çok ucuz bedelle) başkalarına (özellikle, yakınlarına, kendilerinin bu amacını bilen veya bilebilecek durumda bulunan arkadaşlarına/tanıdıklarına) devredebilirler ya da bedelini kendileri ödeyerek yakınları üzerine taşınır/taşınmaz mal satın alarak malvarlığını azaltabilirler...

İşte, bu gibi kötü niyetli borçluların “*alacaklılarından mallarını kaçırmak kastı ile*” yaptıkları bu tür işlemlerden zarar gören alacaklıları korumak amacı ile onlara “*tasarrufun iptali davası*” denilen bir ‘dava açma hakkı’ tanınmıştır.

Tasarrufun iptali davasını, “*bir borçlunun, alacaklılarına zarar vermek kastıyla, mallarının haczinden veya hakkında iflâs kararı verilmeden önce, yani henüz tasarruf yetkisinin kısıtlanmadığı dönemde, alacaklılarından mallarını kaçırmak için yapmış olduğu tüm tasarrufların, sadece davacı-alacaklı bakımından hükümsüz sayılmasını sağlamak için, ‘kural olarak’ kesin ya da geçici aciz belgesine sahip alacaklılarca, kanunda öngörülen sebeplere dayanarak, beş yıllık hak düşürücü süre içinde açılabilen, ‘borçlunun malvarlığından çıkardığı’ dava konusu mal ve haklar üzerinde davacı-alacaklıya ‘cebri icra yetkisi’ tanıyan, şahsi nitelikte bir eda davasıdır*”¹ şeklinde tanımlayabiliriz.

II- Tasarrufun iptali davasının amacı; borçluların henüz tasarruf yetkilerinin kısıtlanmamış olduğu dönemde (yani; “*malları üzerine haciz konulmadan*” veya “*hakkında iflâs kararı verilmeden*” önce) alacaklılarından mal kaçırmak kastıyla, kötü niyetle yapmış oldukları hukukî işlemleri, davacı-alacaklı bakımından hükümsüz sayarak, borçlunun malvarlığından çıkardığı dava konusu mal ve haklar üzerinde, alacaklının -sanki bu mal ve haklar halâ borçluya aitmiş gibi- cebri

¹ UYAR,T./UYAR,A./UYAR,C. age., s: 3 vd. - Benzer tanımlar için bkz: KURU, B. “Bir borçlunun, mallarının haczinden veya iflâs etmeden önce, alacaklılarından mal kaçırmak için yapmış olduğu bağışlamalar ve şüpheli (hileli) tasarrufların iptal ettirilebilmesi için alacaklılara bir dava açma hakkı tanınmıştır ki, buna iptal davası denir (m. 277-284)” (El Kitabı,2013, s: 1397; İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, 2016, s: 663) - MUŞUL, T. “İİK. m. 97/sondan 2. fıkradaki ve iflâstaki haller (İİK. m. 277/b.2, m.245 ve 255/3) hariç olmak üzere, kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, kanunda öngörülen sebeplere istinatla, kabili iptal olduğunu iddia ettiği tasarrufi işlemin, sadece kendisi açısından ve aciz vesikasına bağlanmış olacağı ve ferileri nisbetinde iptal edilmesini talep ederek, borçlu ile lehine tasarrufi işlemin yapıldığı üçüncü kişiye karşı açtığı, 5 yıllık hak düşürücü süreye ve basit yargılama usulüne tâbi olan, şahsi nitelikte bir davadır” (Tasarrufun İptali Davaları, s: 17) - ATALI, M./ERMENEK, İ./ERDOĞAN, E. “İcra ve İflâs takibinden önce veya takip sırasında, borçlunun alacaklının haklarını ihlâl edecek şekilde yaptığı tasarruf işlemlerinin iptali için başvurulana yola tasarrufun iptali davası denir” (İcra ve İflâs Hukuku, 7.Bası, 2023, s: 715) - EROĞLU, O. “Kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, borçlunun alacaklılarından mal kaçırmak kasdıyla yaptığı tasarruflarını, alacağı ile sınırlı olmak kaydıyla, icra takip sahasına sokmasını sağlayan, beş yıllık hak düşürücü süreye tâbi, kişisel nitelikte bir eda davasıdır” (Tasarrufun İptali Davası, 2020, s: 24; Islah, 2020, s:192) - BERKİN, N.M. “Borçlunun alacaklılarına zarar veren bazı tasarruflarını -davacı alacaklı bakımından, onun alacağı ölçüsünde- hükümsüz hale getirmeye yarayan bir dava” (İflâs Hukuku, 1972, s: 489)

icra yolu ile alacağını elde etmesini -bu malın haciz ve satışını isteyerek- sağlamaktır.² Yüksek mahkeme de içtihatlarında bu davanın amacını benzer ifadeler kullanarak anlatmıştır.³

III- Aciz belgesi, tasarrufun iptali davası için '*özel bir dava şartı*'dir.^{4 5}

İptal davasını kimlerin açabileceği İİK mad. 277'de belirtilmiştir. Buna göre *haciz yolu ile takiplerde*,⁶ iptal davasını;

a) *Kesin (kat'i) aciz belgesi* (İİK. mad. 143; 105/I) sahibi alacaklı açabilir.⁷

8

² MUŞUL, T. age. s: 23 - EROĞLU, O. age. s: 30 - ARSLAN, R./YILMAZ, E./AYVAZ, T.S./HANAĞASI, E. İcra ve İflâs Hukuku, 9.Baskı, 2023, s: 556 - KURU, B. El Kitabı, s: 1397 - ATALI, M./ERMENEK, İ./ERDOĞAN, E. age. s: 726 - PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, S.M./ÖZEKES, M. İcra ve İflâs Hukuku, 11.Bası, 2013, s: 857 - SERTKAYA, Ş.A./KUL, S. Tasarrufun İptali Davaları, 2016, s: 5 - ÇETİN, H.E. Tasarrufun İptali, Muvazaa, İnançlı İşlem ve Nam-ı Müstear, 2.Baskı, 2022 s: 17 - GÜNEREN, A. Tasarrufun İptali Davaları, 2012, s:40 - ÇAM, Ü.M. Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları, 2.Baskı, 2017, s:58 - COŞKUN, M. İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat, Tasarrufun İptali Davaları, 5. Baskı, 2019, s:887 - ÇETİNEL, T. Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarruflar Bağlamında Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları, 2020, s: 29

³ Bknz: 17. HD. 26.11.2018 T. 6958/11230; 17. HD. 19.11.2018 T. 946/10870; 17. HD. 15.10.2018 T. 4016/9049; 17. HD. 05.11.2018 T. 6517/10079, Ankara BAM. 26. HD. 02.11.2018 T. 2167/1536; 17. HD. 10.10.2018 T. 4073/8933 vb. (www.e-uyar.com)

⁴ KURU, B. El Kitabı, s:1418 - ARSLAN, R./YILMAZ, E./AYVAZ, T.S./HANAĞASI, E. age. s:537 - MUŞUL, T. İptal Davası, s:180 - EROĞLU, O. age. s:86 - ÜSTÜNDAĞ, S. age. s:214, dipn. 238 - KURU, B. İstinaf, s:672 - YILMAZ, E. age. s:1208

⁵ Bknz: 17. HD. 08.04.2019 T. 16227/4264; 03.04.2019 T. 13056/4022; 01.04.2019 T. 15030/3914; 25.02.2019 T. 5604/1933; 26.12.2017 T. 1581/12138 vb.

⁶ UYAR, T. Hukuki Mütalâalar, 3. Baskı, 2020), s: 877-919- UYAR, T. Hukuki Mütalâalar, 2. Baskı, 2017, s:2-7; s:47-52; s:262-266; s:710-715; s:744-749; s:1076-1079; s:1249-1251; 1387-1394; s:1521-1530 - UYAR, T. Tasarrufun İptali Davalarında «Ticari İşletmenin Devri», «İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı» ve «Mahkemeye Aciz Vesikası Sunulması» Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar (Arş. Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı C:3, 2020, s:3941-3981)- UYAR, T. Tasarrufun İptali Davalarında Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar (Tür. Bar. Bir. Der. 2018, S:135, s:517-575)- UYAR, T. Muvazaa (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280/I) Açılma Koşulları ve Sonuçları (Legal Huk. Der. Temmuz/2014, s:175-187) - UYAR, T. İİK'nun 280. Maddesi Uyarınca İptale Tabi Kimi Tasarruflar (ABD. 2014/3, s:415-448)

⁷ Ayrıntılı bilgi için bknz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İİK. Şerhi, C: 2, 2014, s: 2082 vd.; 2682 vd.

⁸ Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2794/10194; 08.10.2019 T. 12648/9053; 01.10.2019 T. 19683/8716; 17.09.2019 T. 16250/8171; 22.05.2019 T. 18062/6611; 15.05.2019 T. 18878/6192; 08.05.2019 T. 6144/5718; 04.10.2018 T. 5240/8614; 13.03.2018 T. 12606/2252; 17.01.2018 T. 18904/170 vb. (www.e-uyar.com)

b) Geçici aciz belgesi (İİK. mad. 105/II) sahibi alacaklı açabilir.^{9 10 11}

c) Ayrık olarak, kendisine karşı İİK. mad. 97/XVII’ye göre açılan¹² “istihkak davası”nda, alacaklı; *aciz belgesi sunmadan*¹³ “karşılık dava” olarak da iptal davası açabilir.¹⁴

Dosya içeriğinden (Tapu Müdürlüğü’ne, Trafik Müdürlüğü’ne ve Bankalara yazılan haciz yazılarına verilen cevaplardan) borçlunun malvarlığının dosya borcunu karşılamayacağının açıkça anlaşıldığı durumlarda, dosya içeriği ‘geçici aciz belgesi’ sayılır.

Yüksek mahkeme “aciz belgesinin dava açılmadan önce alınmış olmasının zorunlu olmadığını, davadan önce veya davadan sonra başlamış bir icra takibine dayalı olarak, davadan sonra da düzenlenmiş olabileceğini (ve duruşmanın bitmesine kadar; hatta Yargıtay incelemesi aşamasında veya Yargıtay bozmasından sonraki duruşmalarda da mahkemeye ibraz edilebileceğini)”¹⁵ belirtmiştir...

Hemen belirtelim ki, **doktrinde**, aşağıda belirteceğimiz içtihatlarla kabul edildiği üzere, borçlu; kayıp ve adresi bilinmiyorsa, haciz için gidilen dosyadaki adresinden ayrılmış ve nereye gittiği bilinmiyorsa, sürekli adres değiştiriyorsa,

⁹ UYAR, T. Hukuki Mütalâalar, 3. Baskı, 2020, s: 920-969.

¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bkznz: UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 2, s: 2084 vd.

¹¹ Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2794/10194; 08.10.2019 T. 12648/9053; 01.10.2019 T. 19683/8716; 17.09.2019 T. 16250/8171; 20.06.2019 T. 6162/7019; 22.05.2019 T. 18062/6611; 15.05.2019 T. 188778/6192; 08.05.2019 T. 6144/5718; HGK. 30.04.2019 T. 17-1791/498; 17. HD. 19.04.2016 T. 603/5011; 10.04.2019 T. 4728/4472; 09.04.2019 T. 11037/4355; 04.03.2019 T. 11171/2346; 12.02.2019 T. 56/1292; 11.02.2019 T. 49/1269; 25.12.2018 T. 16643/12698; 05.12.2018 T. 7206/11758; 19.11.2018 T. 946/10870 vd. 17.09.2018 T. 507/7829 (www.e-uyar.com)

¹² Ayrıntılı bilgi için bkznz: UYAR, T. İİK. Şerhi, C:5, 2006, s:8190 - UYAR, T. İcra Hukukunda İstihkak Davaları, 1994, s: 770 - KAZANCI, İ.T. age. s: 187 vd. – EROĞLU, O. age. 56/104 – MUŞUL, T. İptal Davaları, s:535 vd.

¹³ Bknz: UYAR, T. İİK. Şerhi, C:12, 2009, s: 19670 vd. - UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 2, s: 4360 – EROĞLU, O. age. s:104 – MUŞUL, T. İptal Davaları, s:535 – KURU, B. El Kitabı, s:1415 – ÜSTÜNDAĞ, S. İflâs, s:214

¹⁴ Bknz: 17. HD. 14.05.2018 T. 17250/4976; 8. HD. 16.01.2018 T. 12662/531; 17. HD. 22.05.2014 T. 16230/804; 28.06.2011 T. 1718/6117; 15. HD. 26.10.1988 T. 2869/3403; 27.10.1987 T. 2251/3709 (www.e-uyar.com)

¹⁵ Bknz: 17. HD. 23.06.2016 T. 18055/7666; 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199; 19.03.2013 T. 5119/3664; 14.03.2013 T. 5569/3301; 21.03.2013 T. 12347/3975; 14.03.2013 T. 5988/3307; 18.04.2012 T. 12788/4874; 19.01.201 2T. 1829/269; 31.01.2011 T. 6288/599; 23.12.2010 T. 3122/11438; 18.10.2010 T. 3843/8423; 04.10.2010 T. 3847/7702; 30.09.2010 T. 8378/7582; 23.09.2010 T. 2641/7568; 01.07.2010 T. 5069/6229; 08.06.2010 T. 2315/5299; 20.5.2008 T. 1919/2695; 18.3.2008 T. 113/1353; 17.3.2008 T. 357/1253; 27.9.2007 T. 3309/2815; 19.7.2007 T. 2982/2552; 15. HD.16.1.2007 T. 3981/62; 22.3.2006 T. 6110/1677; 2.5.2005 T. 7075/2686; 9.12.2004 T. 5440/6398; 3.11.2004 T. 5591/6591

bilinen adreslerinde yeterli veya hiç malına rastlanmamışsa, bu durumda da borçlu ‘kötü niyetli’ ve ‘aciz halinde’ sayılacağı isabetli olarak ifade edilmiştir.¹⁶

Yüksek mahkeme, tasarrufun iptali davalarının dinlenebilmesi için, davanın bir “ön şartı” olan aciz belgelerine (vesikalarına) ilişkin olarak;

√ “*Borçlu hakkında aciz vesikası alınmamakla birlikte, borçlu kayıp ve adresi saptanamıyorsa, saptanan ve bilinen adreslerinde de icraca, borçlunun haczi kabil malının bulunmadığı tespit edilmiş ise, bu takdirde aciz halinin gerçekleşmiş sayılacağı- İİK.'nin 105/2 maddesine göre haczi kabil mal bulunmaz ise haciz tutanağı İİK.'nin 143. maddesindeki aciz belgesi hükmünde olduğunu*”¹⁷

√ “*Borçlu hakkında aciz vesikası alınmamakla birlikte, borçlu kayıp ve adresi saptanamıyorsa, saptanan ve bilinen adreslerinde de icraca, borçlunun haczi kabil malının bulunmadığı tespit edilmiş ise, bu durumu tespit eden haciz tutanağının geçici aciz vesikası niteliğinde olduğunu*”¹⁸

√ “*Aciz belgesinin tashihi karar aşamasında dahi sunulabileceğini- Borçlu adresinde haczedilen mallarının kıymeti gözetildiğinde, bu malların paraya çevrilmesi halinde takip konusu borcu karşılamayacağı açık olup, borçluya ait taşınmazlara yapılan kıymet takdirlerinin yapıldığı tarih itibarıyla, davacı alacaklının ve ondan önce taşınmazlarda haczi bulunan alacaklıların takip dosyalarındaki borç miktarı belirlenerek davacının alacağını karşılama imkânı olup olmadığı, yani borçlunun aciz halinin mevcut olup olmadığı tespit edilmesi gerekirken, ‘geçici aciz belgesi sunulmadığı ve haczedilen malların paraya çevrilmediği’ gerekçesiyle tasarrufun iptali davasının reddinin hatalı olduğunu*”¹⁹

√ “*Borçlu davalının adresinde yapılan haciz işlemi borçluya ait haczi kabil menkul mal bulunamaması, davalı borçlu adına kayıtlı olduğu iddia edilen 3 araçta çokça haciz olması, yine borçlu adına kayıtlı ½ hisse üzerinde de dava dışı alacaklı tarafından 109.000 TL haciz konulduğunun anlaşılması, davacı ile davalı arasında görülen itirazın iptali davası neticesinde de davalı borçlunun borçlu olduğunun tespit edilmiş olması karşısında, haciz tutanağının ‘geçici aciz vesikası’ niteliğinde olduğunun kabulü gerektiğini*”²⁰

belirtmektedir.

¹⁶ KURU, B. El Kitabı, s:1417 – EROĞLU, O. age. s:92, 97 – AKİL, C. Aciz Belgesi, s:185.

¹⁷ Bknz: 4. HD 12.06.2023 T. 1967/7740 (www.e-uyar.com)

¹⁸ Bknz: 17. HD. 12.12.2016 T. 21375/11434 (www.e-uyar.com)

¹⁹ Bknz: 17. HD. 28.01.2020 T. 4227/127 (www.e-uyar.com)

²⁰ Bknz: 17. HD. 18.12.2019 T. 1542/12149 (www.e-uyar.com)

IV- Borcun doğum tarihi meselesi: Yargıtay içtihatlarında²¹ -İsviçre ve Alman Hukuku'nun aksine²²- tasarrufun iptali davasının dinlenebilmesi için “davacı-alacaklının *alacağının, dava (iptal) konusu tasarruftan önce doğmuş olması gerektiği*” kabul edilmiştir.

Borç, taraflar (davacı-alacaklı ile davalı-borçlu) arasında, *bir taşınır/taşınmaz satışından, kredi sözleşmesinden, faturadan, senetten* vs. doğmuşsa, *borcun doğum tarihi* sırasıyla; satışın yapıldığı, faturanın düzenlendiği,²³ kredi sözleşmesinin düzenlendiği,²⁴ senedin düzenlendiği²⁵ tarih sayılır. Ancak, son durumda yani; alacaklının bir senede (adi ya da kambiyo senedine) dayanarak takipte bulunmuş olması halinde, *kural olarak, “alacağın, senedin düzenlendiği tarihte doğduğu”* kabul edilir. Ancak, alacaklı “*senedin daha sonra düzenlendiğini, alacağın doğduğu asıl temel ilişkinin daha önce olduğunu*” iddia edebilir. Bu durumda, alacaklı bu iddiasını kanıtlarsa, “senedin düzenlendiği tarih” değil “taraflar arasında temel ilişkinin oluştuğu tarih” *borcun doğum tarihi* sayılır.^{26 27} Yani, borcun kaynağının

²¹ Bknz: 17. HD. 16.10.2019 T. 2385/9454; 02.10.2019 T. 5952/8805; 19.09.2019 T. 19668/8266; 16.09.2019 T. 17716/8039; 18.06.2019 T. 11306/7721; 11.06.2019 T. 11566/7261; 21.05.2019 T. 13837/6449; 14.05.2019 T. 2378/6032; 08.05.2019 T. 7147/5714; HGK. 30.03.2016 T. 17-843/433; 16.09.2015 T. 2350/1759; 23.10.2013 T. 17-224/1478 vb. (www.e-uyar.com)

²² **ERDÖNMEZ, G.** Alacaklılara Zarar Verme Kasdıyla Yapılan Tasarrufların İptali, 2009, 2. Baskı, s:89 – **YILDIRIM, K.M.** Tasarrufun İptali Davası, 1995, s:288 – **EROĞLU, O.** age., s:70

²³ Bknz: 17. HD. 04.04.2011 T. 7105/3027; 15. HD. 14.10.2003 T. 4002/4750 (www.e-uyar.com)

²⁴ Bknz: 17. HD. 05.03.2013 T. 4980/2718; 20.01.2011 T. 7945/229; 17.02.2010 T. 1210/1237; 09.02.2010 T. 8716/957; 19.01.2010 T. 6359/94; 10.12.2009 T. 66108/8208; 19.01.2009 T. 3224/10 (www.e-uyar.com)

²⁵ Bknz: 17. HD. 01.04.2013 T. 8979/4519; 09.04.2013 T. 8333/5123; 08.05.2008 T. 371/2420; 10.03.2008 T. 4366/1138; 21.02.2008 T. 5184/770; HGK. 18.02.2004 T. 15-18/84; 15. HD. 29.01.2003 T. 6349/449; 16.05.2002 T. 2052/2586; 17. HD. 06.05.2008 T. 371/2420; 10.03.2008 T. 4366/1138 (www.e-uyar.com)

²⁶ Bu konuda ayrıca bknz: **AKŞENER, H.S.** Borcun Doğum Anı ve Tasarrufun İptali Davaları Yönünden Önemi (Legal Huk. D. Aralık/2018, s:4007 vd.) - **KURU, B.** El Kitabı, s:1402 vd. – **GÜNEREN, A.** Tasarrufun İptali Davaları, 2012, s:420 – **UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C.** Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C:2, s:1567

²⁷ Bknz: 17. HD. 16.10.2019 T. 2985/9454; 02.10.2019 T. 5952/8805; 16.09.2019 T. 17716/8039; 11.06.2009 T. 11566/7261; 20.03.2019 T. 13902/3255; 11.09.2018 T. 2770/7624; 05.09.2018 T. 2870/7403; 24.05.2018 T. 630/5465; 15.05.2018 T. 17101/5044; 21.02.2018 T. 12253/1199; 19.02.2018 T. 8069/1094 vb. (www.e-uyar.com)

kambiyo senedi olduğu hallerde, senedin düzenlenmesini gerektiren hukuki ve fiili ilişkinin başladığı tarihin araştırılması ve sözü edilen bu ilişki daha önceki bir günde olmuşsa, bu ilişki tarihinin ‘borcun doğum tarihi’ olarak kabul edilmesi gerekir.

Kredi sözleşmesinden kaynaklanan borçlar nedeniyle açılan tasarrufun iptali davalarında borcun, ‘kredi sözleşmesinin imzalandığı tarihte’ doğmuş olduğu kabul edilir. Eğer bu kredi sözleşmesi, yıllar önce başlamış bir kredi ilişkisinin devamı niteliğinde ise *uygulamada “kredi borcunun ilk kredi sözleşmesi tarihinde doğduğu”* kabul edilmektedir.²⁸

‘İhbar tazminatı’, ‘kıdem tazminatı’ gibi işçinin alacağının işe giriş tarihine göre hesaplandığı durumlarda, tasarrufun iptali davası bakımından *“işçinin alacağının (işverenin borcunun) işe giriş tarihinde doğduğu”* benimsenmektedir.^{29 30 31}

İlama dayalı alacakların -kural olarak- ‘mahkemece davanın kabul edildiği (alacağa hükmedildiği) tarihte’ değil ‘mahkemede davanın açıldığı tarihte’ doğduğu kabul edilir.

‘Haksız fiile dayalı “tazminat davalarında da borcun tarihi ‘davanın açıldığı ve davanın sonuçlandığı tarih’ olmayıp ‘haksız fiilin işlendiği Tarih’ tir.”^{32 33}

Üçüncü bir kişinin, borcun borcuna ‘kefil’ olmuş olması halinde, kefil yönünden borcun doğum tarihi, “kefil olunma tarihi” değil, *“alacaklı ile asıl borçlu arasında daha önce imzalanmış olan sözleşme tarihi”* dir.³⁴

Uygulamada özellikle kambiyo senedine (bono’ya ya da çek’e) dayalı icra takiplerinde, alacağını borçlusundan tahsil edememiş alacaklılar tarafından açılan tasarrufun iptali davalarında, icra takibi bono’ya dayanıyorsa -kural olarak- borcun,

²⁸ SERTKAYA, A.Ş./KUL, S. age. s: 156 vd.

²⁹ SERTKAYA, A.Ş./KUL, S. age. s: 157

³⁰ Aynı doğrultuda: 17. HD. 25.05.2015 T. 21071/7629; 10.07.2008 T. 2790/3912 (www.e-uyar.com)

³¹ Karş: 15. HD. 21.10.1993 T. 2949/4135 (www.e-uyar.com)

³² SERTKAYA, A.Ş./KUL, S. age. s: 157

³³ Bknz: 17. HD. 29.06.2015 T. 7716/9218; 23.03.2015 T. 3460/4631; 12.03.2015 T. 18146/4159; 13.01.2015 T. 14349/224; 21.10.2014 T. 11132/13891 vb. (www.e-uyar.com)

³⁴ SERTKAYA, A.Ş./KUL, S. age. s: 157

bononun tanzim tarihinde, **çek**'e dayanıyorsa -çek'in "keşide tarihi"nde değil- *çekin* bankaya, takas odasına ibraz edildiği tarihte doğduğu kabul edilir. **Yüksek mahkemenin**³⁵ içtihatları da bu doğrultudadır.

Yüksek mahkeme, tasarrufun iptali davalarında borcun doğum tarihi konusunda,

√ "Davalı borçlunun evlendikten sonra Kazakistan'a gittiği, başka bir bayanla yaşayıp, çocuğunun olduğu sabit olup, **haksız fiil niteliğinde olan bu eylemler** boşanma kararına gerekçe olduğuna göre borcun doğumunun boşanma davasının açıldığı tarihten önce olduğunu"³⁶

√ "Davacı yanın alacağı her ne kadar kambiyo senedine bağlanmış ise de **bu kambiyo senedinin vücuda gelmesine yol açan ilişkinin hisse devir sözleşmesi olduğundan sözleşme tarihinin** davacı yanın alacağının bu tarihte doğduğu- Davaya konu tasarruflar da bu tarihten sonra yapıldığından tasarrufun borcun doğumundan sonra yapılmış olması şartının yerine geldiğini"³⁷,

√ "Faktöring sözleşmesinden kaynaklanan borcun, **çekin 'keşide' tarihinde değil, faktöring sözleşmesinin imzalandığı tarihte** doğmuş sayılacağını"³⁸,

√ "Davacı-bankanın takip konusu yaptığı kredi alacağının, **borçlu ile yapılan (ilk) kredi sözleşmesinin yapıldığı tarihte** doğmuş sayılacağını"³⁹

√ "Davacı ile davalı arasında eser sözleşmesi yapıldığından, davalı tarafından yaptırılan ek iş ve imalatların bedeli için davacı tarafından tanzim edilen **'fatura tarihinin' değil, taraflar arasında önceden yapılan sözleşmenin** borcun doğum tarihi olarak esas alınması gerektiğini"⁴⁰,

√ "Genel kredi sözleşmesinin akdedildiği tarih, sadece sözleşmenin asıl borçlusu yönünden değil kefil bakımından da geçerli olduğundan, tasarrufun iptali davasında, kredi borcunu ödeyen davacı **'kefil' ile davalı 'asıl kredisi borçlusu' arasındaki borcun doğumunun kredi sözleşmesinin imzalandığı tarih olduğunu**"⁴¹

³⁵ Bknz: 17. HD. 13.04.2010 T. 710/3424; 19.10.2008 T. 5251/6528; 03.06.2008 T. 858/3001; 15. HD. 22.09.2008 T. 4491/5508; 17. HD. 10.04.2008 T. 5292/1831; 06.05.2008 T. 371/2420; 10.03.2008 T. 4366/1138; 13. HD. 27.03.2002 T. 528/1437; 15. HD. 14.02.2002 T. 5714/30; 263.10.2004 T. 3310/5282 (www.e-uyar.com)

³⁶ Bknz: 17. HD. 27.02.2019 T. E: 2016/11311, K: 2206 (www.e-uyar.com)

³⁷ Bknz: İstanbul BAM 8. HD 21.10.2021 T. 672/1601; 17. HD 15.05.2018 T. 17101/5044 (www.e-uyar.com)

³⁸ Bknz: 17. HD 18.05.2009 T. 4080/3304 (www.e-uyar.com)

³⁹ Bknz: 15. HD 13.10.2004 T. 3162/4726 (www.e-uyar.com)

⁴⁰ Bknz: 17. HD 21.01.2019 T. 8326/431 (www.e-uyar.com)

⁴¹ Bknz: 4. HD. 19.12.2022 T. 468/17275; HGK 9.11.2021 T. (17)8-85/1372 (www.e-uyar.com)

√ “Tasarrufun iptali davasında kredi kartından kaynaklanan alacakla ilgili olarak borcun doğum tarihinin kredi kartı sözleşmesinin yapıldığı tarih olduğunu”⁴²

√ “Tüketici kredisi sözleşmesinden kaynaklanan borcun sözleşmenin imzalandığı tarihte doğduğunu”⁴³

√ “Alacağın, **bononun tanzim tarihinden önce doğmuş olmasının her zaman mümkün olduğunu**- Davacı banka, borçlu davalı ile bononun tanzim tarihinden önce aralarında kredi ilişkisi olduğunu bildirmiş olup sunduğu kredi sözleşmesinde davacı ile davalı borçlunun da aralarında bulunduğu kişilerle genel finansman sözleşmesi yapıldığı ve borcun kaynağını oluşturan hukuki ilişkinin bu sözleşme olduğu anlaşıldığından, **kredi sözleşmesi tarihine göre** borcun tasarruf tarihinden önce doğduğunun kabulü gerektiğini”⁴⁴

√ “Davacı taraf, ‘davalıdaki alacağının taşeron sözleşmesinin akdedildiği tarihte doğduğunu’ iddia etmiş olup, gerçekten de dosya kapsamında yer alan **taşeron sözleşmesine** göre, davacı ile borçlu davalının dava dışı şirkete karşı öğrenci yurdu yapım işinin gerçekleştirilmesine dair taşeron olarak borç altına girdikleri, **daha sonra aralarında protokol düzenleyerek**, öğrenci yurdu inşaatı işini üstlenen taşeronlar davalı ve davacının taşeron sözleşmesini feshettikleri ve davalı borçlunun borcunu davacıya ödeyeceği ve bu borca karşılık da davacının icra takiplerine konu ettiği bonoları verdiğinin’ belirtildiğini- Davacı alacaklı ve davalı borçlu, dava dışı şirkete karşı birlikte borç altına girmiş olup, davacının fazladan ifa ettiği miktar oranında alacaklının haklarına halef olduğundan **alacağının doğum tarihinin, taşeron sözleşmesinin düzenlendiği tarih olduğu**- Borcun ‘senet’ ve ‘protokol tarihinde’ doğduğunun kabul edilemeyeceğini”⁴⁵

√ “Mahkemece ‘dava konusu alacağın dayanağı olan ilamın kesinleşme tarihinin, tapudaki tasarruf işlemlerinden sonra olduğu’ gerekçesiyle davanın reddinin hatalı olduğunu, **ilamın dayanağı olan sözleşme, tasarruftan önce olduğundan** nam-ı müstear iddialarının mahkemece değerlendirilmesi gerektiğini”⁴⁶

√ “Davalı borçlunun alacaklıya olan borcu, davacı alacaklı ile davalı borçlu arasında imzalanan sözleşmeye dayalı olduğundan, davacı ile davalı borçlu arasındaki borcun da tasarruf tarihlerinden önce doğduğu, **‘sözleşme’ tarihi yerine ‘daire teslim tarihi’ gözetilerek değerlendirme yapılamayacağını**”⁴⁷

√ “Çeklerin ileri tarihli olarak düzenlenmesi ticari yaşam içinde sıklıkla karşılaşılan bir durum olduğunu- Dava konusu **araç satışının, çekten yaklaşık 20 gün kadar önce yapılması**, bu kısa süre içinde borçlu üçüncü kişiye ticari emtiasının çok

⁴² Bknz: 17. HD 6.05.2019 T. 19840/5554 (www.e-uyar.com)

⁴³ İzmir BAM 5. HD 17.01.2019 T. 1017/69 (www.e-uyar.com)

⁴⁴ Bknz: 17. HD 7.02.2013 T. 15671/1174; 17. HD 25.02.2016 T. 1648/2240 (www.e-uyar.com)

⁴⁵ Bknz: 4. HD 3.04.2023 T. 859/4794 (www.e-uyar.com)

⁴⁶ Bknz: 17. HD 15.03.2017 T. 22269/2789 (www.e-uyar.com)

⁴⁷ Bknz: 17. HD 8.05.2019 T. 7147/5714 (www.e-uyar.com)

büyük bir bölümünü de devretmesi ve aynı gün içinde üçüncü kişiye dava konusu aracın yanı sıra üç aracın daha satılmış olması karşısında, -dairemizin bir süredir istikrar kazanan uygulaması göre- yapılan satışın borcun doğumundan sonra alacaklıdan mal kaçırmaya yönelik danışıklı işlem niteliğinde bulunduğunun kabulü gerekeceğini”⁴⁸

√ “*Davacı banka ile davalı borçlu arasında imzalanan **kredi sözleşmesinin tarihinin borcun doğum tarihi** olarak kabul edilmesi gerekeceği, bunun yerine borcun doğumunun **hesap kat’ının gerçekleştirildiği tarih** olarak kabul edilemeyeceğini”⁴⁹*

√ “*Kefil tarafından açılan tasarrufun iptali davasında, borcun doğum tarihi olarak **kefil tarafından borcun ödendiği tarihin değil, asıl borçlanma tarihi olan kredi sözleşmesi tarihinin esas alınacağı**”⁵⁰*

√ “*Davacı alacaklının, borcun doğumunun takip dayanağı bononun düzenleme veya çekin keşide tarihinden önce gerçekleştiğini ileri sürmesi halinde, mahkemece alacaklıya bu konuda kanıt sunma olanağı verilmesi, **senedin düzenlenmesine neden olan temel ilişki araştırılarak borcun gerçek doğum tarihi tespit edilmesi gerektiğini**”⁵¹*

belirtmiştir.

V- Tasarrufun iptali davalarında davacının, davalı-borçludaki alacağının gerçek bir alacak olması gerekir.

İptal davalarında, “*davacının, davalılardan borçluda bir alacağının bulunması*” ve “*davacının; borçlu hakkında yaptığı icra takibinden bir sonuç elde edilmemiş -yani alacağın kısmen-tamamen tahsil edilmemiş- olması*” gerekir.^{52 53}

Yüksek mahkeme, bu konu ile ilgili olarak;

√ “*Davalı 3. kişi vekili, ‘borçlunun, eşini dava konusu taşınmaz için öldürdüğünü, takip konusu senedin ve takibin muvazaalı’ olduğunu belirterek ‘davacının, borçludan alacaklı olmadığını’ ileri sürdüğünden, mahkemece öncelikle **davacı ile davalı borçlu arasındaki akrabalığın tespiti** ile davacıdan takip konusu alacağa ilişkin **temel ilişki konusundaki delillerinin sorularak toplanması** ve ceza*

⁴⁸ Bknz: 17. HD 16.05.2013 T. 5684/7121 (www.e-uyar.com)

⁴⁹ Bknz: 17. HD 6.11.2012 T. 2454/12116 (www.e-uyar.com)

⁵⁰ Bknz: HGK 16.09.2015 T. 17-2350/1759 (www.e-uyar.com)

⁵¹ Bknz: 17. HD 13.05.2014 T. 834/7526 (www.e-uyar.com)

⁵² Bknz: 15. HD. 24.05.1989 T. 4546/2485 (www.e-uyar.com)

⁵³ UYAR, T. İİK. Şerhi, C: 12, s: 18879 vd. - UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. age. C: 3, s:

dosyası da incelenerek takip konusu alacağın gerçek bir alacak olup olmadığının belirlenmesi gerektiğini”⁵⁴

√ “*Borçlu hakkındaki icra takibinin kesinleşmiş olmasının, her zaman takip konusu alacağın gerçek bir alacak, yani davacının gerçekten alacaklı, borçlunun da gerçekten borçlu olduğunu göstermeyeceğini, davacının gerçekten alacaklı olup olmadığının mahkemece res’en değerlendirilmesi gerektiğini- Mahkemece, **borçlu şirket ile davacı alacaklı arasındaki takip konusu çek düzenlenmesini gerektirecek bir alacak borç ilişkisinin bulunup bulunmadığı, gerekirse tacir olan borçlunun ticari defterleri üzerinde bilirkişi incelemesi** yapılarak, alacağın gerçek olduğunun tesbiti halinde, aciz hali var ise şimdiki gibi davanın kabulüne, aksi durumda davanın ön koşul yokluğundan reddine karar verilmesi gerektiğini”⁵⁵*

√ “*Dava koşulları yönünden dosya incelendiğinde, davacının alacağının 20.1.2012 tanzim 25.4.2012 vadeli senetle doğduğu; borçlu hakkındaki **takibin kesinleştiği, alacağın gerçek olduğu**; 7.8.2012 tarihli haciz tutanağının İİK. mad. 105 kapsamında geçici aciz belgesi niteliğinde olduğu; iptali istenen tasarrufun ise takip konusu alacaklardan sonra 3.05.2012 tarihinde yapıldığı; davanın süresinde açıldığı anlaşıldığından dava ön koşullarının gerçekleştiği; davalıların kardeş olması nedeniyle dava konusu tasarrufun İİK. mad. 278/3-1, 280/1 ve borca mahsuben devredilmesi nedeniyle İİK. mad. 279 gereğince iptale tabi olması nedeniyle dava konusu taşınmazın 1/4 satışına ilişkin 3.05.2012 tarihli tasarrufun davacının alacak ve ferileriyle sınırlı olarak iptaline karar verilmesi gerektiğini”⁵⁶*

belirtmiştir.

VI- Tasarrufun İptali Davasının Konusu*: İİK.m. 277/1’de; “*iptal davasının, İİK. 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı tasarruflar nedeniyle açılabilceği*” belirtilmiştir:

⁵⁴ Bknz: 17. HD. 25.10.2016 T. 18010/9337 (www.e-uyar.com)

⁵⁵ Bknz: 17. HD. 24.05.2016 T. 11364/6282 (www.e-uyar.com)

⁵⁶ Bknz: 17. HD. 23.02.2016 T. 10575/2094 (www.e-uyar.com)

* **UYAR, T.** Hukukî Mütalâalar, 2. Baskı, 2017, s: 362-377; s: 428-439; s: 759-790; s: 1072-1076; s: 1251-1257; s: 1433-1442; s: 1510 vd.; s: 1572 vd. - **UYAR, T.** Hukukî Mütalâalar, 3. Baskı, 2020, s: 51-86; s: 803-828 - **UYAR, T.** Tasarrufun İptal Davalarının Konusu (İBD. Temmuz-Ağustos/2017, s: 74-132) - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri (Legal Huk. Der. Haziran/2014, s: 169-176) - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali

VII- Yapıldığı sırada borçlu aleyhine ivazlar arasında açık bir nispetsizlik bulunan akitler (İİK. m. 278/III-2) hakkında tasarrufun iptali davası açılabilir. (*)

Buradaki “*akit*” terimi aldatıcıdır. Bunu “*tasarruf işlemi*” olarak anlamak gerekir.⁵⁷ İvazlar arasındaki *oransızlık (nispetsizlik)* önemli olmalı ve tarafların yeterli bir dikkat ile anlayabilecekleri⁵⁸ ölçüde bulunmalıdır. Fakat, ivazlar arasındaki bu oransızlığın davalı tarafından *bilinmiş olması* aranmaz.⁵⁹

Davalarının Konusu (Manisa Bar. Der. 2013, S: 125, s: 8-41) - **UYAR, T.** İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Konusu (ABD. 2011/1, s: 211-231) - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davalarının Konusu (Tür. Bar. Bir. Der. Eylül-Ekim/2008, s: 287-313) - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davalarında “Ticari İşletmenin Devri”, “İptale Tâbi Tasarrufların Kapsamı” ve “Mahkemeye Aciz Vesikasının Sunulması” Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, Çankaya Huk. Fak. Der. (Araş. Görv. Ceren Damar Armağanı), 2020, C: 3, s: 3941-3978) - **UYAR, T.** Borçlunun Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek ‘Alacağın Temliki’ Tasarrufları (Legal Huk. Der. Mayıs/2017, s: 2411-2437) - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar (Legal Huk. Der. 2017, S: 177, s: 4449-4513) - **UYAR, T.** Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları (Legal Huk. Der. 2018, S: 190, s: 4729-4801) - **UYAR, T.** “Muvazaalı İcra Takipleri” (Borç İkrarları) ile “Borçlunun Süresi İçinde Zamaşımı İtirazında Bulunmamasının” Tasarrufun İptali Davasına Konu Edilmesi (İBD. Mayıs-Haziran/2014, s: 282-295) - **UYAR, T.** Muvazaa (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280) Açılma Koşulları ve Sonuçları (Legal Huk. Der. Temmuz/2014, s: 175-187) - **UYAR, T.** İİK. ’nun 280. Maddesi Uyarınca İptale Tâbi Kimi Tasarruflar (ABD. 2014/3, s: 415-448) - **UYAR, T.** Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) “Muvazaalı Olduğu” İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından “Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi? (ABD. 2015/1, s: 369-397) - **AKKAYA, T.** “Alacaklılardan, Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu (MİHDER, 2006/3, s:661-684) - **AKKAYA, T.** İcra ve İflâs Hukukunda İptale Tabi Tasarruflar “İİK. m. 277-284” (Eskişehir Bar. D. Ekim/2006, s:13-49) - **ÇETİNEL, T.** Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları, s: 30 vd. - **GÜRDOĞAN, B.** İptal Davaları “İcra ve İflâs Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer’e Sunulan Bildiri”, 1963, s:38-42 - **OLGAÇ, S.** Yargıtay İçtihatlarının İşığı Altında İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları (Dr. Recai Seçkin’e Armağan, 1974, s:457-480) - **MUŞUL, T.** İptal Davaları, s: 31 vd. - **ÖNEN, T.** İptal Davaları (Ankara İktisadî ve Tic. İlimler Ak. D. 1969, S:1, s:39-49) - **EROĞLU, O.** Tasarrufun İptali Davası, s: 147 vd.

⁵⁷ **KURU, B.** age. C: 4, s: 3430, dipn. 7 - **GÜRDOĞAN, B.** age. s: 227 - **EROĞLU, O.** age. s: 163

⁵⁸ **ANSAY, S.Ş.** age. s: 328 - **ARAR, K.** age. s: 224 - **GÜRDOĞAN, B.** age. s: 227 - **OLGAÇ, S.** a.g.m. s: 464, dipn. 28

⁵⁹ **UMAR, B.** age. s: 67 - **GÜRDOĞAN, B.** age. s: 227 - **KURU, B.** İcra ve İflâs Hukuku, C: 4, s: 3437 - **KURU, B.** El Kitabı, s: 1405 - **KARATAŞ, İ/ERTEKİN, E.** age. s: 142 - **YILDIRIM, M.K.** age. s: 184 - **AKKAYA, T.** agm. s: 28 - **MUŞUL, T.** İcra ve İflâs Hukuku, s: 1490 vd. - **EROĞLU, O.** s: 164 - **MUŞUL, T.** İptal Davaları, s: 355 - **ÇETİNEL, T.** age. s:55

Yüksek mahkemeye göre⁶⁰ “tasarrufa konu taşınmazın tapuda belirtilen (gösterilen) satış bedeli ile, taşınmazın tasarruf tarihindeki **-serbest piyasa rayicine göre-** belirlenen gerçek değeri arasında bir misli veya daha fazla fark bulunması halinde ‘edimler arasında fahiş farkın bulunduğu kabul edilir.” Bu hususun, yerinde keşif yapılarak ve bilirkişilerden rapor’ alınarak araştırılması gerekir.⁶¹

Edimler arasında fahiş farkın bulunduğu hallerde üçüncü kişinin iyi niyet iddiasının dinlenemez. Taşınmazın tasarruf tarihindeki bilirkişilerce belirlenen gerçek değerinin ödendiğinin resmi nitelikte, yasal ve inandırıcı delillerle kanıtlanması gerekir.⁶²

Yüksek mahkeme, bu hükümle ilgili içtihatlarında;

√ “Dava konusu tasarrufun borcun doğumundan sonra yapılmış olduğu, haciz tutanağının İİK’nun 105. madde kapsamında geçici aciz belgesi niteliğinde olduğu, dava konusu taşınmazın **tapudaki satış bedeli ile bilirkişi tarafından belirlenen rayiç değeri arasında misli fark** bulunduğunu, davalı 3. kişinin borcunun durumunu ve amacının bilebilecek kişilerden olduğu, davanın davacı tarafından bedele çevrilmesine göre dava konusu tasarrufun İİK’nun 278/3-2 ve 280/1 maddeler gereğince iptale tabi bulunduğunu”⁶³

√ “Aciz halinde olduğu belgelenen borçlu şirket tarafından borcun doğumundan sonra davalıya **14.000,00 TL** bedel ile satılan dava konusu taşınmazın gerçek değeri **51.000,00 TL** olarak belirlendiğinden ivazlar arasındaki **fahiş fark** nedeniyle İİK’nun 278/3-2 maddesi gereğince yapılan tasarrufun **bağış niteliğinde olup iptale tabi olduğunu**”⁶⁴

√ “Dava konusu taşınmazın tapudaki satış bedeli ile bilirkişi tarafından belirlenen **rayiç değeri arasında misli fark** bulunması, davalının borçlu davalının durumunu ve amacını bilen kişilerden olması nedeniyle dava konusu tasarrufun iptale tabi olduğunu, davalının dava konusu taşınmazı elden çıkardığından ve hakkındaki dava bedele dönüştürüldüğüne ilişkin yerel mahkemece verilen kabul kararının haciz tutanağının İİK’nun 105. maddesi kapsamında geçici aciz belgesi niteliğinde olması

⁶⁰ Bknz: 17. HD. 26.02.2020 T. 1259/2204; 25.02.2020 T. 28/2057; 24.02.2020 T. 3248/1997; 18.12.2019 T. 630/12171; 04.12.2019 T. 5676/11536; 11.11.2019 T. 3256/10445; 15.10.2019 T. 2250/9390; 25.09.2019 T. 18219/8474; 07.11.2017 T. 8470/10226; 13.03.2017 T. 1658/2646; 06.12.2016 T. 20393/11218; 14.05.2015 T. 1180/7403; 24.02.2015 T. 16719/3317; 10.04.2014 T. 19253/5395; 17.5.2011 T. 9509/4909; 21.3.2011 T. 7080/2515; 28.11.2008 T. 2522/5601; 25.11.2008 T. 2522/5601; 25.11.2008 T. 3755/5541; 18.11.2008 T. 2633/5370 vb. (www.e-uyar.com)

⁶¹ Bknz: 17. HD. 27.11.2019 T. 3788/11149; 25.11.2019 T. 5026/11078 (www.e-uyar.com)

⁶² Bknz: 17. HD. 04.12.2019 T. 5676/11536 (www.e-uyar.com)

⁶³ Bknz: 17. HD. 06.12.2016 T. 22808/11209 (www.e-uyar.com)

⁶⁴ Bknz: 17. HD. 29.11.2016 T. 21972/11011 (www.e-uyar.com)

ve dava konusu tasarrufun İİK'nun 278/3-2, 279/2 ve 280/1. maddelere göre iptale tabi bulunması karşısında davanın kabulü gerektiğini”⁶⁵

√ “İİK. mad. 278/2 uyarınca, edimler arasındaki **aşırı farkın bağışlama hükmünde sayılıp** yapılan tasarrufun iptale tabi olduğu ve bu durumda 3.kişinin iyi niyet iddiasının dinlenemeyeceğini”⁶⁶

√ “Dava konusu taşınmazın tapudaki satış bedeli ile bilirkişi tarafından belirlenen rayiç değeri arasında **misli fark bulunması**, davalıların kardeş olması nedeniyle dava konusu tasarrufun 6183 s.K. mad. 28/1,2 ve 30 gereğince iptale tabi olduğunu”⁶⁷

√ “Tasarrufa konu taşınmazların **tapudaki satış bedeli 9.000 TL** olarak gösterilmesine karşın tasarruf tarihindeki **gerçek değerinin 69.244,00 TL** olduğu bilirkişi raporu ile tespit edildiği, İİK'nun 278/III-2. maddesinde akdin yapıldığı sırada, kendi verdiği şeyin değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitlerin bağışlama hükmünde sayılacağı ve iptale tabi olduğunu”⁶⁸

√ “Davacı alacaklı İdarenin, satışın mal kaçırma kasdı ve muvazaalı olarak düşük bedelle yapıldığını iddia ederek bu satışın iptaline karar verilmesini istediği, İİK'nin 278/III-2. maddesinde akdin yapıldığı sırada, kendi verdiği şeyin değerine göre **borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitlerin bağışlama hükmünde olacağının öngörüldüğünü**”⁶⁹

√ “Bilirkişi tarafından belirlenen **rayiç bedel ile satış değeri arasında misli fark bulunması** halinde, yapılan tasarrufun İİK. mad. 278/3-2 gereğince iptale tabi olduğunu”⁷⁰

belirtmiştir...

VIII- “Alacaklılara Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan (Hileli) Tasarruflar (İİK. m. 280) hakkında” tasarrufun iptali davası açılabilir.^(*)

⁶⁵ Bknz: 17. HD. 27.09.2016 T. 14882/8282 (www.e-uyar.com)

⁶⁶ Bknz: 17. HD. 24.05.2016 T. 9098/6277 (www.e-uyar.com)

⁶⁷ Bknz: 17. HD. 17.05.2016 T. 14476/6007 (www.e-uyar.com)

⁶⁸ Bknz: 17. HD. 14.05.2015 T. 1180/7403 (www.e-uyar.com)

⁶⁹ Bknz: 17. HD. 19.03.2015 T. 19275/4420 (www.e-uyar.com)

⁷⁰ Bknz: 17. HD. 24.02.2015 T. 16719/3317 (www.e-uyar.com)

* **UYAR, T.** Hukukî Mütalâalar, 3. Baskı, 2020, s: 803-828 - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar (Legal Huk. Der. 2017, S: 177, s: 4449-4513) – **UYAR, T.** ‘Alacaklılara Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan (Hileli) Tasarruflardan Dolayı,’ İptal “İİK. m. 280” (ABD – 2017/4 s: 307-364) – **UYAR, T.** Aynı Zamanda ‘Hemşerisi’ Olan İki Kardeşten Birisine, Sahip Olduğu Taşınmazlardan (2) Tanesini ‘Değerinin Çok Altında Bir Bedelle’ Devrettikten Sonra, Aynı Gün Öteki Kardeşine de ‘Değerinin Çok Altında / Üstünde Bir Bedelle’, (4) Taşınmazını Devreden Borçlu Hakkında Tasarrufun İptali Davası (İİK. m. 278/III-2; 280/I) Açılabilir mi? (Yargı Düny. Huk. Der. Ocak-Şubat-Mart; S: 73-75, s: 17-36) - **UYAR, T.** İİK'nun 280. Maddesi Uyarınca İptale Tabi Kimi Tasarruflar (ABD. 2014/3, s: 415-

İİK. m. 280’de *malvarlığı, borçlarını ödemeye yetmeyen borçlunun alacaklarına zarar vermek kastıyla yaptığı tüm*⁷¹ (hileli) *tasarrufların iptale tâbi olduğu* belirtilmiştir. Maddenin kenar başlığında “*zarar verme kasdından dolayı iptal*” denilmiş ve maddenin metninde “*hileli tasarruflar*” deyimine yer verilmemiş ise de, maddenin içeriğinden, *borçlunun geniş anlamda hileli tasarruflarının iptalinin amaçlandığı* anlaşılmaktadır.⁷² Bu hükmün kabul edilmesinin temelinde ‘alacaklıların müracaat edebilecekleri iptal sebeplerini, kanunda sayılanlarla sınırlı olmaktan çıkarma amacı vardır.’⁷³

“Malvarlığı borçlarına yetmeyen bir borçlunun, alacaklılarına zarar verme kasdıyla yaptığı tüm işlemler, borçlunun içinde bulunduğu mâli durumun ve zarar verme kasdının, işlemin diğer tarafınca bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunduğu hallerde iptal edilebilir” (İİK. mad. 280/I, c:1).⁷⁴

448) - **UYAR, T.** Alacaklılara Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan (Hileli) Tasarruflardan Dolayı İptal (İBD. 2008/6 Kasım-Aralık, s: 2901-2929) - **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 2. Baskı, 2017, s: 9-12; s: 59-61; s: 132-134; s: 267 vd. - s: 578 vd. - **AKÇAR, H.** Zarar Verme Kasdından Dolayı Tasarrufun İptali Davaları “Yargıtay Kararı İncelemesi” (Eskişehir Bar. D. 2012/2, s: 67-70) - **AKKAYA, T.** İcra ve İflas Hukukunda İptale Tabi Tasarruflar “İİK. m. 277-284” (Eskişehir Bar. D. Ekim/2006, s: 13-49) - **AKŞENER, H. S.** İY.’nin 280. Maddesinde 4949 Sayılı Yasa ile Yapılan Değişiklik Üzerine Bir İnceleme (Legal Huk. Dr. Eylül/2003, s: 2209-2212) - **BÖRÜ, L.** İcra ve İflas Hukukunda Zarar Verme Kasdından Dolayı İptal Davası “İİK. m. 280” (AÜHFD. 2009/3, s: 487-537) - **KAYIŞ, F.** Ticari İşletmenin Devrinde Bazı Sorunlu Noktalar ve Buna İlişkin Tespitler (Legal Huk. Der. S: 215, Kasım/2020, s: 5009-5060) - **ÖZTEK, S. / MEMİŞ, T.** Şirketler Hukuku ve İcra İflas Hukuku İlkeleri Karşısında Borçlu Şirketin Alacaklarının Hüküm Ortağa Karşı Korunması (“Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması” isimli Sempozyuma Sunulan Tebliğ, 2008) - **YAVUZ, N.**

⁷¹ Buna karşın, İİK. 278’de “*ivazsız tasarruflar ile bağışlama gibi kabul edilen tasarruflar*”ın İİK 279’da ise “*alacaklılara zarar veren belirli tasarruflar*”ın iptali düzenlenmiştir. Bu nedenle, İİK. 280’de ‘genel bir iptal sebebi’ni düzenlediği söylenebilir (**ERDÖNMEZ, G.** age. s: 14 - **CETİNEL, T.** age. s: 63)

⁷² **KURU, B.** El Kitabı, s:1409 vd.

⁷³ **ERDÖNMEZ, G.** Alacaklılara Zarar Verme Kasdıyla Yapılan Tasarrufların İptali, 2.Bası, 2019, s: 9

⁷⁴ **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 2. Baskı, 2017, s: 9-13; s: 59-75; s: 132-139; s: 267-272; s: 584-589 - **UYAR, T.** Hukuki Mütalâalar, 3. Baskı, 2020, s: 14-31; 829-855; 877-919; 999-1024; 1124-1164 - **UYAR, T.** Tasarrufun İptali Davalarında “Tasarrufun İptaline Karar Verilmesi” Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar (Tür. Bar. Bir. Der. 2018, S: 135, s: 517-575) - **UYAR, T.** Aynı Zamanda ‘Hemşerisi’ Olan İki Kardeşten Birisine, Sahip Olduğu Taşınmazlardan (2) Tanesini ‘Değerinin Çok Altında Bir Bedelle’ Devrettikten Sonra, Aynı Gün Öteki Kardeşine de ‘Değerinin Çok Altında / Üstünde Bir Bedelle’ (4) Taşınmazını Devreden Borçlu Hakkında, Tasarrufun İptali Davası (İİK. m. 278/III-2; 280/I) Açılabilir mi? (Yargı Düny. Ocak-Şubat-Mart, S: 73-75, s: 17-36) - **UYAR, T.** Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) “Muvazaalı Olduğu” İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından “Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi? “İİK. 280; TBK. 19” (ABD. 2015/1, s: 369-397) - **UYAR, T.** Muvazaalı (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280/I) Açılma Koşulları ve Sonuçları (Legal Huk. Der. Temmuz/2014, s: 175-187) - **UYAR, T.**

Bu madde uyarınca borçlunun yaptığı tasarrufların iptal edilebilmesi için;

aa- Borçlunun malvarlığı, borçlarını ödemeye yetmemelidir. Burada ‘*borca batıklık*’ (*borçlunun malvarlığının aktifinin pasifinden az olması*) söz konusudur.⁷⁵

bb- Borçlu, alacaklılarına zarar verme (mal kaçırma) **kasdı ile** üçüncü kişilerle tasarrufta (işlemde) bulunmuş olmalıdır. Eğer alacaklıya zarar veren tasarruf ‘*ihmal suretiyle*’ yapılırsa, bu tasarruf İİK m. 280’e göre iptal edilemez.⁷⁶

Borçlunun ‘alacaklılara zarar verme kasdıyla hareket ettiği’ hususunun alacaklı tarafından -yaklaşık ispat kurallarına göre- ispat edilmesi gerekir.⁷⁷

cc- Borçlunun tasarrufta (işlemde) bulunduğu üçüncü kişiler iyiniyetli (TMK. mad. 3) olmamalıdır. Borçlunun içinde bulunduğu mâli durumun (yani; borçlunun malvarlığının borçlarını karşılamadığının) ve alacaklılarına zarar verme kastının, borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişilerce -tasarruf tarihinde- bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emareler (karineler) olmalıdır. Yani, borçlu ile işlemde bulunan *üçüncü kişi, borçlunun kastını* biliyor olmalıdır. Bu şartın gerçekleşmiş olması için, “*tasarruftan yararlanan üçüncü kişinin, gereken dikkati gösterdiği takdirde, borçlunun durumunu ve işlemin mahiyetini anlayabilecek durumda olması*” yeterlidir. Başka bir deyişle, “*üçüncü kişi, küçük bir soruşturma, dikkat veya gözlem ile borçlunun durumunu bilebilecek durumda ise*”, bu şart gerçekleşmiş kabul edilmelidir.⁷⁸

dd- “*Üçüncü kişinin kötünियetli olduğu*” hususunun, alacaklı tarafından -**yaklaşık ispat kurallarına göre-** yerine getirilmesi gerekir.⁷⁹

Doktrinde⁸⁰ “İİK. ’nun 280. maddesinde düzenlenmiş olan iptal sebebinin bir ‘genel iptal sebebi’, İİK’nun 278 ve 279. maddelerinde düzenlenmiş olan iptal sebeplerinin ise ‘özel iptal sebebi’ olduğu, 278 ve 279. maddelerde öngörülen koşulların gerçekleşmemesi durumunda, bu maddelere göre tasarrufun iptali davası açamayan alacaklıların 280. maddeye göre dava açabilecekleri” belirtilmiştir. Hatta

---

Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları (Legal Huk. Der. Eylül/2018, s: 4729-4801)

⁷⁵ UMAR, B. age. s: 81 – KURU, B. El Kitabı, s: 1410 – MUŞUL, T. Davaları, s: 373 – BÖRÜ, L. agm. s: 503 – UYAR, T. Alacaklılara Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan Hileli Tasarruflardan Dolayı İptal (ABD. 2017/4, s: 308) – ÇETİNEL, T. age. s: 93 – UMAR, B. Aciz Hali-Borca Batıklık Kavramlarının Farkı, s: 319 – EROĞLU, O. age. s: 182 vd. - YILDIRIM, K.M. age. s: 171 – ERDÖNMEZ, G. age. s: 76 vd.

⁷⁶ UMAR, B. age. s: 55 – ERDÖNMEZ, G. age. s: 173 – ÇETİNEL, T. age. s: 95

⁷⁷ ERDÖNMEZ, G. age. s: 189 – ÇETİNEL, T. age. s: 95

⁷⁸ BERKİN, N. age. s:511 – AKKAYA, T. İptale Tâbi Tasarruflar, s: 42 – MUŞUL, T. age. s: 375

⁷⁹ ALBAYRAK, N. Yaklaşık İspat, s: 30 vd. – UYAR, T. Zarar Vermek Kasdı ile Yapılan ... s: 310 – ERDÖNMEZ, G. age. s: 189 – ÇETİNEL, T. age. s: 98

⁸⁰ UMAR, B. age. s: 81 – ERDÖNMEZ, G. age. s: 12 – KAZANCI, T.İ. age. s: 169 vd.

doktrinde⁸¹ “280. maddenin, İİK. 278 ve 279’da yer alan tüm iptal sebeplerini kapsadığı, 278 ve 279. maddenin uygulandığı hallerde dahi, İİK. mad. 280’e dayanılarak iptal davası açılabileceği” ileri sürülmüştür...

Yüksek mahkeme⁸² öteden beri -İİK. mad. 278 ve 279’da olduğu gibi- “İİK. mad. 280’de iptal edilebilecek tüm tasarrufların sayılarak belirtilmemiş olduğundan, dava dilekçesinde İİK’nun 278, 279 ve 280. maddelerinden hangisine dayanıldığının belirtilmiş olmasının zorunlu olmadığını, dilekçede bu maddelerden birisi gösterilmiş olsa dahi, mahkemenin bununla bağlı olmadığını, kendiliğinden olayı ayrı ayrı İİK. mad. 278, 279 ve 280 bakımından değerlendirerek uyumsuzluğu çözüme kavuşturması gerekeceğini” belirtmektedir...

• Davalı-borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişilerin iddia ve savunmalarında “**hayatın olağan akışına aykırılık**” bulunması halinde, bu tutarsız iddia ve savunmalar, taraflar arasında yapılmış olan tasarrufların iptaline neden olur. “Hayatın olağan akışı” kriteri, hukukçuların olaylara yorum getirmede kullandıkları ölçülerden ve prensiplerden birisidir. Buna göre insanların genelinin, sosyal yapı içerisinde yapageldikleri davranışlar “hayatın olağan akışı” kriterini oluşturmakta ve bu kriter de hukuki problemlerin yorumlanmasında kullanılmaktadır.⁸³

“Hayatın olağan akışı” kriteri, Yargıtay ve diğer üst derece mahkemelerinde, pek çok alandaki hukuki problemlerin çözülmesinde bir yorum kuralı olarak kullanılmaktadır. Yargıtay “hayatın olağan akışı” kriterini, “olayların sebep-sonuç ilişkisine uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmediğinin irdelenmesi, sosyal yapı içerisinde olağan karşılanacak türden olup olmadığının belirlenmesi” şeklinde anlamaktadır. Söz gelimi “bir ikrarının delil değerinin ortaya konulması için diğer şartların yanında hayatın olağan akışına uygun düşüp düşmediğinin de araştırılması gerektiği” ifade edilmektedir.⁸⁴

“Hayatın olağan akışı” kriterinin uygulama alanı oldukça geniştir. Aynı zamanda, “aksi ispatlanana kadar doğru kabul edilen bir karine” olduğundan, hukukçular için adaletli karar vermede kullanılan, oldukça pratik bir kriter niteliğini taşımaktadır.

Sonuç olarak “hayatın olağan akışı” kriteri, mevcut hukukumuzda hukukçuların hemen her alanda uygulayabildikleri, onların işlerini kolaylaştıran

⁸¹ UMAR, B. age. s: 82

⁸² Bknz: 17. HD. 06.02.2018 T. 19595/652; 26.12.2017 T. 11117/12137; 19.12.2017 T. 12602/11840; 31.05.2017 T. 5927/6179; 25.05.2015 T. 1821/7610; 25.5.2009 T. 785/3563 vb. (www.e-uyar.com)

⁸³ DEMİR, A. agm. s: 129

⁸⁴ DEMİR, A. agm. s:130

önemli bir prensiptir.⁸⁵ Hangi olayların ‘hayatın olağan akışına aykırı olduğu’ tasarrufun iptali davasına bakan mahkeme tarafından takdir edilecektir.⁸⁶

Yüksek mahkeme, -kanımızca da isabetli olarak-,

√ “İptal davalarında, borçlu ile işlemde bulunan davalı -üçüncü kişilerin, ‘dava konusu taşınurları/taşınmazları satın alabilecek mali güce sahip olup olmadıkları’nın mahkemece araştırılması gerekeceğini”⁸⁷

belirtmiştir.

Yüksek mahkeme, borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişilerin **“borçlunun mâli durumunu ve alacaklılarına zarar verme kastını bildiği”** konusunda (yani; İİK. Mad. 280/I kapsamındaki konularla ilgili olarak);

√ “Davalı üçüncü kişinin ‘**borçluyu tanıdığı, arkadaşı olduğu, onun zor durumda olması nedeniyle evinde bulunan paraları verdiğini**’ **beyan etmesi karşısında, tanışıklık ispatlanıp İİK m. 280 şartları oluştuğunu**”⁸⁸

√ “Borsa kayıtlarından davalılar arasında 2010-2011-2012 yıllarına ait ticari ilişkilerinin olduğu, davaya konu **satış işleminden önce birbirini tanıdıkları, dolayısıyla asıl borçlunun davalının durumunu bildiği anlaşılmış olduğundan davanın kabulüne karar verileceğini- Davalıların aynı ilçede yaşadıkları, borçlunun durumunu bilen veya bilmesi gereken kişi olduğu anlaşıldığından tasarrufun iptali davasının kabul edileceğini**”⁸⁹

√ “Dava konusu şirket hisselerini devralan borçlunun kardeşi ve yeğeninin borçlunun mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğu- Dava konusu taşınmazı devralan davalı üçüncü kişi ile davalı borçlunun 1997 yılından beri **aynı spor kulübü derneğine üye oldukları, 2004 - 2006 tarihleri arasında beraber derneğin yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptıkları, SGK kayıtlarına göre her ikisinin de at yetiştiriciliği işi yaptıkları anlaşıldığından**

⁸⁵ DEMİR, A. agm. s:133

⁸⁶ ERDÖNMEZ, G. age. s:197

⁸⁷ Bknz: 15. HD. 23.01.2007 T. 6400/235; 17. HD. 28.01.2008 T. 5538/339; 15. HD. 08.04.1993 T. 1572/1646; 17. HD. 14.04.2008 T. 1112/1914; 17.04.2008 T. 362/2022; 04.11.2008 T. 2340/5093; 23.10.2008 T. 1876/4835; 07.04.2011 T. 9155/3212; 22.11.2010 T. 10925/9928; 26.10.2010 T. 5342/8805; 01.07.2010 T. 2225/6230 (www.e-uyar.com)

⁸⁸ Bknz: 4. HD. 05.11.2024 T. 488/10435 (www.e-uyar.com)

⁸⁹ Bknz: 4. HD. 15.05.2024 T. 13305/4721 (www.e-uyar.com)

borçlunun mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğunu ve devredilen taşınmaz binicilik tesisinin ticari işletme devri niteliğinde olduğunu”⁹⁰

√ “*Dava konusu taşınmazı devralan davalı 3. kişi şirket yetkilisi ile davalı borçlu **şirket yetkilisinin kardeşinin evli olduğu**, şirketlerin aynı sektörde faaliyet gösterdiği ve davalılar arasında **ticari ilişki bulunduğu** anlaşılmakta olup, bu durumda davalı 3. kişi şirketin davalı borçlu şirketin mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğunun anlaşılmasına göre usul ve kanuna uygun olduğunu”⁹¹*

√ “*Dava konusu taşınmazı devreden davalı borçlu şirket ile devralan davalı **3. kişinin ortağı olduğu şirket** arasında **ticari ilişki** olup İİK'nin 280/1 maddesi gereğince davalı 3. kişinin davalı borçlu şirketin mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğunu”⁹²*

√ “*Dava konusu gayrimenkulün tasarruf tarihindeki gerçek değeri ile tapuda gösterilen değeri arasında misli aşan fark olduğunun anlaşılmasına, gerçek bedelinin ödendiğinin de ispat edilememiş olmasına, **davalı borçlu şirketin yetkilisi ile davalı 3. kişinin aynı ilçede, aynı mahallede ikamet ettiğinin** belirlenmesine göre mahkemece verilen “davanın kabulüne” ilişkin kararda isabetsizlik bulunmadığını”⁹³*

√ “*Borçlu **şirket yetkilisi ile üçüncü kişi akraba** olduğundan, üçüncü kişinin borçlu şirketin mali durumunu bilebilecek şahıslardan olduğu ve bu nedenle tasarrufun iptali davasının kabulü gerektiğini”⁹⁴*

√ “*Davalı üçüncü kişi, davalı **borçlu şirketin yetkilisinin yeğeni** olduğundan, tasarrufun, İİK. mad. 280 gereğince iptale tabi olduğunu”⁹⁵*

√ “*Mahkemece aldırılan bilirkişi raporu doğrultusunda, her ne kadar taşınmaza ilişkin satış bedelinin rayice uygun olmasından dolayı ortada **bedel farkı bulunmasa da**; dosya kapsamındaki nüfus kayıtlarına göre **davalı borçlu şirketi temsile yetkili olan kişinin; davalı 3. kişinin amcası olduğu** anlaşıldığından, davalı 3. kişinin davalı borçlunun İİK 280. madde kapsamında alacaklıya zarar verme*

⁹⁰ Bknz: 4. HD. 19.03.2024 T. 2636/2911 (www.e-uyar.com)

⁹¹ Bknz: 4. HD. 19.03.2024 T. 2539/2909 (www.e-uyar.com)

⁹² Bknz: 4. HD. 15.01.2024 T. 4675/363 (www.e-uyar.com)

⁹³ Bknz: 4. HD. 17.05.2023 T. 1682/6552 (www.e-uyar.com)

⁹⁴ Bknz: 4. HD. 25.10.2022 T. 1155/13027; 17. HD. 24.03.2021 T. 367/3183 (www.e-uyar.com)

⁹⁵ Bknz: 17. HD. 05.10.2020 T. 567/5065 (www.e-uyar.com)

kastıyla taşınmazını sattığını bilebilecek kişilerden olup olmadığının değerlendirilmesi ve sonucuna göre karar verilmesi gerekeceğini”⁹⁶

√ “Borçlu ile davalı 3. kişi daha **önceden ortak olduklarından** davalının borçlu şirketin mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğunun anlaşıldığını”⁹⁷

√ “İptali istenen tasarrufların takip konusu borçtan sonra yapıldığı, diğer dava koşullarının da gerçekleştiği, davalıların **borçlu şirket ortaklarının eş ve çocukları ile de arkadaş olmaları** gibi maddi ve hukuki olgular göz önüne alındığında davalı 4. kişilerin borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek kişilerden olması nedeniyle dava konusu tasarruflarında davacının alacak ve ferileriyle sınırlı olarak iptaline karar verilmesi gerektiğini”⁹⁸

√ “**Borçlunun oğlunun ortağı olan davalının**, borçlunun içinde bulunduğu mali durumu bilebilecek şahıslardan olduğunu”⁹⁹

√ “Tapuda yapılan satış işleminde **üçüncü kişinin vekili** olarak hareket eden kişi ile **satın alan davalının bir dönem aynı iş yerinde çalıştığı** ve sözü geçen satış işleminde davalının vekili olarak işlem yapan kişinin diğer davalı şirketinin temsilcisinin eşinin kardeşi ve aynı zamanda şirketinin eski ortağı olduğu, devralan 4. ve 5. kişi olan davalının ödeme belgesi sunmamış olmasına göre kötü niyetlerinin ispatlanmış olacağını- Başka bir alacaklı tarafından aynı tasarrufların iptali için aynı davalılar aleyhine açılan davanın emsal ve kuvvetli delil nitelikteki olduğunu”¹⁰⁰

√ “Davalı **üçüncü kişinin eşi ile borçlunun eşi aynı dönem milletvekili ve çalışma arkadaşı** olup, taşınmazı satın aldıktan 4 ay gibi kısa bir süre sonra yine borçluların dünürü aynı zamanda komşusu olan bir başka kişiye, onun da daha sonra borçluların torununa sattığı uyumsuzlukta, davalıların İİK 280/1 gereğince borçluların içinde bulundukları mali durumu bildikleri veya bilmeleri gereken şahıslardan olup olmadıklarının değerlendirilmesi gerektiği- Borçluların oğullarının kayınbiraderi, davalının oğlu ile aynı dönemde mülkiye müfettişi ve eşi ile sosyal medyada (facebook) arkadaş olduğundan, İİK’nın 280/1. maddesi gereğince

⁹⁶ Bknz: 17. HD. 01.06.2020 T. 881/2980 (www.e-uyar.com)

⁹⁷ Bknz: 4. HD. 05.02.2024 T. 16727/1035 (www.e-uyar.com)

⁹⁸ Bknz: 17. HD. 09.03.2021 T. 464/2424 (www.e-uyar.com)

⁹⁹ Bknz: 17. HD. 09.12.2019 T. 3692/11645 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁰ Bknz: 4. HD. 05.03.2024 T. 2181/2444 (www.e-uyar.com)

borçluların içinde bulundukları mali durumu bildiği veya bilmesi lazım gelen kişilerden olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiğini”¹⁰¹

√ “Davalı 4. kişi konumundaki **şirketin yetkilisinin davalı üçüncü kişiden önceden at aldığı, şirket yetkilisine ait atlar ile davalı borçluya ait atların aynı çalıştırıcı tarafından çalıştırıldığı** gözetildiğinde, davalı 4. kişi konumunda olan şirketin at yetiştiriciliği yapan davalı borçlunun durumunu bilen ve bilmesi gereken kişilerden olduğu- Dava ve tasarrufa konu malı elinde bulunduran şahsın kötü niyetli olduğunun kanıtlanamaması halinde, dava tümden reddedilmeyip borçlu ile tasarrufta bulunan şahıs tasarrufa konu malı elinden çıkardıkları tarihteki gerçek değeri oranında ve alacak miktarı ile sınırlı olarak tazminata mahkûm edilmeleri gerektiğini”¹⁰²

√ “**Üçüncü kişi** konumundaki davalı, **borçlu davalının ortağı olduğu şirkette çalıştığından**, aralarındaki işçi-işveren ilişkisi nedeniyle, üçüncü kişinin, borçlu davalının mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerden olduğunu”¹⁰³

√ “Davalı **üçüncü kişinin, borçlunun kefili olan ve bu kefaletten dolayı borçlunun borcunu ödeme tehdidi ile karşı karşıya kalan dava dışı...Ltd. Şti'nin çalışanı olması**, aynı gün borçlu ve akrabalarına ait üç taşınmazın satın alınması ve satışa rağmen borçlunun bu taşınmazlardan birinde oturmaya devam etmesi olguları birlikte değerlendirildiğinde, satışın borçlunun alacaklılarını ızzar kastı ile yapıldığının sabit bulunmasına göre davanın kabulü gerektiğini”¹⁰⁴

√ “Davalı ...'in **borçlunun çalışanı**, diğer davalı ...'un babası olduğu, ...'un tasarruf tarihinde 19 yaşında olduğu, dava konusu 17.8.2011 tarihli tasarruf işlemlerinde davalı ...'in borçlunun vekili olarak devir işlemlerini yaptığı dolayısıyla davalı ... ve ...'un borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek kişilerden olması nedeniyle dava konusu tasarrufların İİK'nun 278/1 ve 280/1 maddeler gereğince iptale tabi olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmesinin yerinde olduğunu”¹⁰⁵

¹⁰¹ Bknz: 4. HD. 30.11.2021 T. 1673/9438 (www.e-uyar.com)

¹⁰² Bknz: 4. HD. 13.10.2021 T. 1798/6762 (www.e-uyar.com)

¹⁰³ Bknz: 17. HD. 09.10.2019 T. 393/9197 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁴ Bknz: 17. HD. 29.11.2016 T. 17073/11003 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁵ Bknz: Bknz: 17. HD. 27.09.2016 T. 16506/8288 (www.e-uyar.com)

√ “**Borçlunun durumu hakkında bilgi sahibi olan ve alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi gereken yakınlıkta davalılar aleyhine açılan iptal davasına konu tüm devir işlemlerin muvazaalı olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmesi gerektiğini**”¹⁰⁶

√ “**Aynı sektörde faaliyet gösteren ve borçlu şirketin mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerden olduğu anlaşılan 4. kişi hakkında da tasarrufların iptali davasının kabulünün isabetli olduğunu**”¹⁰⁷

√ “**Davalı üçüncü kişinin müdürü olduğu dava dışı şirkette borçlulardan birinin hissedar olduğu, diğer borçlunun ise diğer bazı ortaklara vekâleten genel kurula katıldığı ve aynı iş kolunda faaliyette bulduklarından borçlunun mali durumu ve alacaklılarını ızzar kastını bildiği ve bilmesi gereken şahıslardan olduğu ve bu durumda İİK. mad. 280 uyarınca tasarrufların iptaline karar verilmesi gerektiğini**”¹⁰⁸

√ “Dava konusu araç davalı borçlu şirket tarafından üçüncü kişiye, onu tarafından da dördüncü kişiye satılmış, **üçüncü kişinin borçlu ile aynı iş hanında faaliyette bulunduğunu**, diğer davalı dördüncü kişinin de hem iş yeri hem de oturduğu yer olarak borçluların **komşuları olduğunu** iddia edildiğinden, belirtilen firma kayıtlarının getirilerek borçlu ile aynı faaliyet alanında iş yapıp yapmadığı, borçlular ile aynı iş hanında faaliyette bulunup bulunmadığı ve dördüncü kişinin de borçluların komşusu olup olmadığı araştırılarak İİK. mad. 280 kapsamında borçluların mali durumları ve alacaklılarını ızzar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerden olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiğini”¹⁰⁹

√ “Tasınmazın tapudaki satış bedeli ile raiç değeri arasında ipotekler dikkate alındığında fahiş bedel farkı olmamakla birlikte davalı **üçüncü kişinin, borçlu ile aynı alanda faaliyette oldukları ve borçluyu eskiden beri tanıdığı** yönündeki açıklamaları karşısında borçlunun mali durumu hakkında bilgi sahibi olduğunun anlaşılmış bulunduğundan dava konusu taşınmazın davalı üçüncü kişi

¹⁰⁶ Bknz: 17. HD. 14.02.2017 T. 4107/1451 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁷ Bknz: 17. HD. 11.04.2017 T. 541/3933 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁸ Bknz: 17. HD. 14.02.2017 T. 23898/1459 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁹ Bknz: 17. HD. 14.02.2017 T. 23903/1462 (www.e-uyar.com)

tarafından satın alınmasından 6 gün sonra dava dışı Esnaf ve Sanatkarlar Odasına satılması mal kaçırma amacına yönelik olduğundan iptali gerektiğini”¹¹⁰

√ “Davalıların savunmalarından dava konusu taşınmaz devirlerinin borca mahsuben yapıldığı anlaşıldığından dava konusu dört adet taşınmaz hisse devrine ilişkin davalılar arasındaki 04.04.2011 tarihli tasarrufun İİK’nun 279/1-2. maddesi gereğince (borca mahsuben yapılan taşınmaz devrinin mutata ödeme olmaması nedeniyle) ve **yine davalının borçlunun kefili olması**, aynı işkolunda çalışmaları nedeniyle davalının, borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek kişilerden olması nedeniyle İİK’nun 280/1 madde gereğince 09.09.2011 tarihli aciz belgesinde belirtilen alacak miktarıyla sınırlı olarak iptaline karar verilmesi gerektiğini”¹¹¹ belirtmiştir.

*

IX- Bir olayda;

Davacı (A) A.Ş., “alacaklı”,

Davalı (B), “borçlu”,

Davalı (Ü) ise “üçüncü kişi” konumdadır.

• Davacı-alacaklı (A) A.Ş vekili 05.11.2024 tarihli “dava dilekçesinde”, özetle,

-“Müvekkili şirket ile (dava dışı) (C) Ltd. Şti. arasında **01.07.2020 ve 20.01.2023** tarihlerinde standart **hazır beton sözleşmesi imzalandığını**, bu sözleşmelere istinaden müvekkilinin cari hesap açılmak suretiyle hazır beton verildiğini, **davalı-borçlu (B) ve (davalı-üçüncü kişi (Ü)’nün babası olan (D)’nin (C) Şirketi’nin ‘yetkilileri’** olduğunu, aynı zamanda; **davalı-borçlu (B)’nin her iki sözleşmede, üçüncü kişinin babası olan (D)’nin ise 2020 tarihli sözleşmede ‘garantör’** olarak yer aldıklarını, beton ticareti sırasında, davalı-borçlu (B)’nin avalist, dava dışı (C)Şirketinin keşideci olarak yer aldığı çeklerin müvekkilleri lehine keşide edildiğini, çeklerin karşılıksız çıkması üzerine, İstanbul Anadolu 16. İcra Dairesi’nin ....., İstanbul Anadolu 13. İcra Dairesi’nin ....., İstanbul Anadolu 8. İcra Dairesi’nin ....., İstanbul Anadolu 25. İcra Dairesi’nin ..... ve İstanbul Anadolu 1. İcra Dairesi’nin ..... sayılı icra dosyalarında davalı-borçlu (B) aleyhine icra takibi başlatıldığını, davalı borçlu (B)’nin İstanbul Sancaktepe’de bulunan **dava konusu taşınmazı 08.02.2023** tarihinde davalı üçüncü kişi (Ü)’ye devrettiğini”,

-“**Davalı-borçlu (B) ve (davalı-üçüncü kişi (Ü)’nün babası olan (D)’nin, dava dışı borçlu (C) Şirketinin yetkilisi olduklarını, davalı üçüncü kişi (Ü)’nün, dava**

¹¹⁰ Bknz: 17. HD. 12.04.2016 T. 9909/4624 (www.e-uyar.com)

¹¹¹ Bknz: 17. HD. 29.09.2015 T. 978/9814 (www.e-uyar.com)

dışı (C) Şirketi adına çek teslim ettiğini, tasarruf tarihinde 20 yaşında olan davalı üçüncü kişinin dava konusu taşınmazı alacak **ekonomik gücünün olmadığını**, bu nedenle, dava konusu taşınmaz devrinin TBK m. 19 uyarınca iptale tabi olduğunu”,

-“Dava konu tasarrufun İİK m. 277 vd. uyarınca iptale tabi olduğunu, **davalı üçüncü kişi Ayşenur Kutur'un, davalı borçlunun içinde bulunduğu durumu bilebilecek konumda olduğunu (İİK m. 280)**, ayrıca **düşük bedelle** yapılan bu tasarrufun **İİK m. 278/2** uyarınca iptale tabi olduğunu”,

-“Dava konu taşınmaz üzerine ihtiyati haciz konulmasına karar verilmesini ve icra takip dosyalarındaki alacak ve ferileri ile sınırlı olmak üzere dava konusu taşınmaz üzerinde cebri icra yetkisi tanınmasına karar verilmesi talep ettiklerini”

belirtmiştir.

• Mahkemenin ‘tasarrufun iptali isteminin hangi hukuki sebebe dayandırıldığına’ ilişkin kendisine 1 haftalık kesin süre vermesi üzerine, davacı vekili, 30.01.2025 tarihli beyan dilekçesinde, özetle, “...açmış oldukları **davada İİK m. 277 vd.na dayandıklarını...**” belirtmiştir.

• Davalı borçlu ve davalı üçüncü kişi aynı vekille temsil edilmektedir. Davalılar vekili 16.12.2024 tarihli cevap dilekçesinde, özetle,

-“Davacının iddialarını somutlaştırmamış olması sebebiyle davanın usulden reddine karar verilmesi aksi taktirde taleplerin açıklanması için davacıya kesin süre verilmesi gerektiğini”,

-“Alacağın çeklere dayandığını ve **alacağın tasarruftan sonra doğduğunu**, bu nedenle davanın ön şart yokluğundan reddine karar verilmesi gerektiğini, çeklerin basım tarihlerinin dahi borcun doğumundan sonra olduğunu”,

-“Takip dayanağı 20.01.2023 tarihli sözleşme, tasarruftan önce akdedilmiş olsa da **usulüne uygun bir garanti sözleşmesi olmadığından**, tasarrufun iptali davasının da dinlenemeyeceğini, Y. HGK. 14.09.2021 T. (17)4-2773/987 s. kararında belirtildiği gibi alacak söz konusu olmadığından eldeki davanın da dinlenmesinin mümkün olmadığını, **tasarrufun iptali davalarında, tasarruftan önce doğmuş ve geçerli bir borç ilişkisinin dava ön şartı olduğunu**”,

-“20.01.2023 tarihli sözleşmenin taraflar arasındaki borcun doğumunun önceki bir tarihte olduğuna ispata yeter olmadığını, davacı ile davalı borçlu ve onun yetkili olduğu dava dışı şirket arasında bir cari hesap mutabakatı ve ilişkisi bulunmadığını”,

-“Borcun doğumunun çeklerin keşide tarihinden önceki bir tarihe dayandığının kabul edilmesi halinde; alacaklı ile borçlunun yetkilisi olduğu dava dışı şirket arasındaki ticari alışveriş gereği, **alacaklı tarafından borçluya satılan mallara ilişkin olarak ne zaman ve nasıl bir ödeme yapıldığı**, takip konusu çeklerin hangi tarihli satış ve çeke ilişkin olarak verildiğinin tespiti, bu çeklerin ibraz edilen

sözleşmelerin ödemelerine karşılık verilmediğinin anlaşılması halinde ise davanın reddine karar verilmesi gerektiğini”,

-“Davalı borçlu hakkında alınmış **kesin veya geçici aciz vesikası bulunmadığından** dava şartı yokluğundan davanın reddi gerektiğini, dava haciz için gidilen adresin de müvekkili borçlunun eski adresi olduğunu, hacze gidilen adreslerde başka kişiler yaşadığını”,

-“Dava konusu taşınmazı üçüncü kişi kullanmakta olduğundan ortada muvazaa (TBK m 19) olmadığını, **taşınmazın yeni maliki üçüncü kişi, (C) Şti'nin ortaklarının birinin kızı olsa da** devrin şirket ya da şirket ortağı olan babası ile ilgisinin olmadığını, **devrin taşınmazın tek maliki olan (borçlu) (B) tarafından yapıldığını**”

-“Davalı üçüncü kişinin iddia edildiği gibi, babasının şirketinin alacaklılarından mal kaçırma amacıyla hareket etmiş olsaydı çok önceden bu taşınmazın devredileceğini, iptali istenen tasarrufun gerçekleştiği tarihlerde borçlu (B) ve şirketim mali durumunun yerinde olduğunu”,

-“Davalı üçüncü kişi (Ü)’nün davacı şirkete teslim etmiş olduğu çekin icra takibine konu çek olmadığını, söz konusu çekin ödemesinin yapıldığını, **davalı üçüncü (Ü)’nün babasının şirketinde tecrübe kazanmak amacıyla bir dönem çalıştığını, bu süreçte birçok farklı firmaya çek ve para teslim etmiş olduğunu, davalı üçüncü kişinin, babasının ortaklarından olduğu ve bir dönem çalıştığı şirketin çekini davacıya teslim etmesinin muvazaa iddiasını ispata yeter olmadığını, davalı üçüncü kişinin devir tarihi itibarıyla gelir durumunun yerinde olduğunu**”,

-“Devir tarihi itibarıyla davalı borçlunun yetkilisi olduğu (C) Şti'nin mali probleminin olmadığını ve **İİK m. 280 şartlarının oluşmadığını, davalı üçüncü kişi (Ü)’nün de İİK m. 280 uyarınca borçlunun mali durumunu ve alacaklıları zarara uğratma kastını bildiği farz edilen kişilerden olmadığını, davacının soyut beyanlarının ispata yeter olmadığını**”,

-“Davalı üçüncü kişinin taşınmaz bedelini, bir kısmı elden bir kısmı havale yoluyla olmak üzere peyder pey ödediğini, bu konuda tanık dinlenmesini istediklerini, tapuda gösterilen bedelin belediye rayici olduğunu, üçüncü kişinin 1.500.000,00 TL. olan satış bedelini, borçluya taksitler halinde ödemiş olduğunu, **davalı borçlunun banka hesaplarına ve davalı borçluya nakit verilen paralar gözetildiğinde ivazsız bir satıştan söz edilemeyeceğini**”

belirterek “davanın reddine” karar verilmesini talep etmiştir.

• Davacı-alacaklı (A) A.Ş. Şirketi vekili 06.01.2025 tarihli dilekçesinde, özetle;

-“Çekin bir ödeme aracı olduğunu, müvekkillerinin nakit karşılığı çek alan bir şirket olmadığını, **davacı şirket ile davalı borçlu (B)** ve diğer davalı üçüncü kişi

(Ü)'nün babası (D)'nin ortak şirket yetkilisi oldukları **dava dışı (C) Şirketi arasında 01.07.2020 ve 20.01.2023 tarihli standart hazır beton sözleşmesi imzalandığını**, bu sözleşmelere istinaden cari hesap açılarak hazır beton verildiğini”,

- **“Davalı borçlu (B)'nin her iki sözleşmede de garantör, üçüncü kişi davalı (Ü)'nün babasının ise 01.07.2020 tarihli sözleşmeden garantör olduğunu, davalı (B)'nin (C) Şirketini temsilen birçok çek keşide ettiğini ve bu çeklere aynı zamanda davalı borçlu (B) tarafından aval cirosu verildiğini”**

- **“Borcu doğuran olayın, taraflar arasındaki ticari ilişkinin başladığı sözleşme imzalanma tarihleri olduğunu, Yargıtay içtihatlarının da bu şekilde olduğunu”**

- **“Garanti sözleşmesinin geçersiz olduğu ileri sürülmüşse de, icra takibinin kesinleşmiş olduğunu ve borçlu tarafından açılan bir menfi tespit davası da bulunmadığını, kaldı ki garantörlüğün kefaletten farklı bir kurum olduğunu, TBK m. 128'de garanti sözleşmesinin geçerliliği herhangi bir şekle tabi tutulmadığı gibi, verilen garantinin belli bir limitle bağlanmasının da öngörülmediğini, davalı borçlunun sözleşmeye garantör sıfatı ile imza attığını, garantörlüğe ilişkin iddiaların kötü niyetli olduğunu, müvekkili şirketin de garantörlüğün verilmesi ile beton sevkiyatını gerçekleştirdiğini”,**

- **“Borçlunun aciz halinde olduğunu, haciz işlemi için borçlunun geçerli mernis adresine gidildiğini, borçlu vekili 'borçlunun taşındığı ve hacze gidilen adresin borçluya ait olmadığını' ileri sürmüştü de, borçlunu yeni adresinin bildirilmemiş olduğunu, kaldı ki davalı vekili tarafından sunulan vekâletnamede dahi borçlunun adresi olarak hacze gidilen adresin yer aldığını, hacizli mallara ilişkin takyidatlardan görüleceği üzere, davacı şirketten önce başkaca ve yüksek bedelli hacizler bulunduğunu, ilk sıradaki haciz alacaklısının satış işlemlerine devam ettiğini”,**

- **“Davalı üçüncü kişinin, aynı zamanda şirket çalışanı olduğu ve çek teslimlerinde imzalarının bulunduğu düşünüldüğünde, borçlunun durumunu bilebilecek kişilerden olduğunu, davalı üçüncü kişinin babasının 2020 yılına ait beton sözleşmesine garantör olduğunu, davalı borçlunun ise her iki sözleşmede garantör olarak yer aldığını, 'davalı üçüncü kişinin tecrübe edinmek için babasının şirketi olan (C) şirketinde çalıştığı' belirtildiğinden, İİK m. 280 gereğinde, davalı üçüncü kişinin borçlunun alacaklılarını ızzar kastı ile hareket ettiğini bilebilecek kişilerden olduğunu”,**

- **“Taşınmaz devrinin belediye rayicinden yapıldığı, sonrasında, borçluya elden ve bankadan ödeme yapıldığı belirtilmişse de bu ödemelere itibar edilemeyeceği ve henüz dosyaya sunulmayan ödemelerin tasarrufa konu taşınmaz için yapıldığının ispatı gerektiğini” belirtmiştir.**

● Mali müşavir bilirkişi (C.A) , 07.01.2025 tarihli bilirkişi raporunda, özetle, “...Tasarruf tarihi olan 08.02.2023 tarihinde takibe konu edilen çeklerin hiç birisinin bu tarihte davacı alacaklı (A) A.Ş. 'nin alacağı olarak doğmadığını, bu tarih itibariyle davacı şirketin, (dava dışı) borçlu (C) Ltd. Şirketi 'nden beton alımından kaynaklı cari hesap alacağının 2.970.048,20 TL olduğunu taraflar arasında **beton satış sözleşmesine dayalı bir ticari ilişkinin varlığının tespit edildiğini**, davacı tarafından **takibe konu edilen çeklerin, davacı ile (C) Ltd. arasında imzalanan beton satış sözleşmelerinden kaynaklanan beton satış faturaları bedeli olarak alındığını**, alınan çeklerin alış tarihleri itibariyle davacı ticari defterlerinde (C) Ltd. Şirketi cari hesabından mahsup edildiğini, çeklerin, çek alım bordrolarında beton satışına istinaden alındığının belirtildiği, başka hesaba ilişkin olmadığı...” belirtmiştir.

● Davacı-alacaklı (A) A.Ş. vekili 06.01.2025 tarihli bilirkişi raporuna karşı beyan dilekçesinde, özetle;

“Bilirkişi raporunda 'davacı tarafından takibe konu edilen çeklerin davacı ile (C) Şirketi arasında imzalanan beton satış sözleşmelerinden kaynaklanan beton satış faturaları bedeli olarak alındığı, alınan çeklerin alış tarihleri itibariyle davacı ticaret defterlerinde (C) Şirketi cari hesabından mahsup edildiğini, çek alım bordrolarında beton satışına istinaden alındığının belirtildiğini, baka hesaba ilişkin olmadığı' belirtildiğini; her ne kadar tasarruf tarihi olan 08.02.2023 tarihinde takibe konu edilen çeklerin müvekkilleri şirketin alacağı olarak doğmadığı belirtilmişse de, bilirkişi raporundaki yukarıda belirtilen tespit karşılığında, **çeklerin cari hesaba istinaden verildiğinin ve tasarruf tarihi itibariyle müvekkili şirketin cari hesap alacağının bulunduğunu ve taraflar arasında beton satış sözleşmesine dayalı bir ticari ilişkinin varlığının tespit edildiğini**” belirtmiştir.

● Davalılar vekili, 24.01.2025 tarihli bilirkişi raporuna karşı itiraz dilekçesinde, özetle,

“Takibe konu **çeklerin basım tarihleri ile keşide tarihlerinin** tasarruf tarihinden sonra olduğu, **taraflar arasında bir cari hesap sözleşmesi bulunmadığı**, davacının müvekkillerinden olan alacağının tasarruf tarihinden önce doğmuş olamayacağını”,

“Alacaklı ile borçlu (B) 'nin yetkilisi olduğu şirket arasında herhangi bir cari hesap ilişkisi bulunmadığını, **icra takiplerinde de cari hesap ilişkisine dayanılmadığını**, tasarruf tarihinden sonra çeklere dayalı icra takibi başlatıldığını ve eski tarihli sözleşmelere dayanıldığını, borçlu (B) 'nin yetkilisi olduğu şirketin davacıdan hazır beton aldıkça çek ya da nakit yolla ödeme yaptığını, açık hesap usulü çalışmadığını, vadeli çek durumunun hiç bir zaman söz konusu olmadığını, davacının da sözleşmeye dayalı icra takibi yapmadığını, **davacının sözleşmesel herhangi bir talepte bulunmadığını**, takiplerin çeke dayalı olarak başlatıldığını, kaldı ki cari hesabın 30.09.2023 tarihine kadar sorunsuz şekilde işlem gördüğünün belirtildiğini, tasarruf tarihinde borçlu (B) 'nin yetkili olduğu şirketin davacıya cari

hesapta borçlu oldu kabul edilse bile, bu borcun satış sözleşmesinden kaynaklandığının tespiti ve ilerleyen dönemde bu sözleşme için herhangi bir ödeme yapılıp yapılmadığının belirlenmesi gerektiğini”

“Hazır beton sözleşmesinin geçersiz olduğunu, borçlu (B) bu sözleşmeye garantör sıfatıyla imza atmış olsa da ortada usulüne uygun akdedilmiş bir garanti sözleşmesinin varlığından söz edilemeyeceğini, Y. HGK. 14.09.2021 T. (17)4-2773/987 s. kararında belirtildiği gibi alacak söz konusu olmadığından eldeki davanın da dinlenmesinin mümkün olmadığını, tasarrufun iptali davalarında, tasarruftan önce doğmuş ve geçerli bir borç ilişkisinin dava ön şartı olduğunu”,

“Bilirkişi tarafından davacının takiplere konu alacağını davanın dayanağı olan hazır beton sözleşmelerinden kaynaklanıp kaynaklanmadığına ilişkin yeterli bir değerlendirme yapılmadığını, davacının dayandığı beton sözleşmelerinin döküm sahalarının sözleşmede açık bir şekilde gösterildiğini, çeklerin bu beton sözleşmelerinin karşılığı olarak verilir verilmemesinin irdelenmediğini”,

“08.02.2023 tarihi itibarıyla davacının borçlu (B)’den 2.970.048,20 TL alacaklı olduğuna ilişkin yapılan hesaplamanın usul ve yasaya aykırı olduğunu, borçlu (B)’nin yetkilisi olduğu şirketin davacı tarafa verdiği kambiyo senetlerinin tasarruf tarihinden çok sonra gerçekleştirilen farklı bir beton alımı için teslim edildiğini, davacının sözleşmeye konu alacağını müvekkil tarafından ödendiğini, M.31757 numaralı hazır beton sözleşmesinden kaynaklanan her hangi bir alacak bulunmadığını”

belirtmiştir.

X- Bir OLAY’da;

Alacaklı (A) A.Ş. , borçlu (B) hakkında başlattığı beş icra takibinin de kesinleştiği, bu icra takiplerinden üçünün kambiyo senedine (çeke) dayalı, birinin ise beton satış sözleşmesine dayalı olduğu, icra takiplerinde borçlunun mevcut adresinde hacze gidildiği, borçlunun hacze kabil mallarının bulunması amacıyla taşınır ve taşınmazları ile banka hesaplarının sorgulandığı, (bu icra takip işlemlerinin icra takiplerinde ayrı ayrı gerçekleştirildiği), icra takibinden sonuç alınmaması üzerine, borçlu (B)’nin yetkilisi/ortağı olduğu şirkette bir dönem çalışan (ve aynı zamanda bu şirketin diğer ortağı/yetkilisinin kızı olan) üçüncü kişi diğer davalı (Ü)’ye taşınmazını devrettiği görülmektedir.

Davacı alacaklı vekili, *“davalı borçlu ile üçüncü kişi arasında gerçekleşen bu taşınmaz satışına ilişkin tasarrufun İİK m. 277 vd. uyarınca iptali gerektiğini”* iddia etmektedir.

Davalı borçlu ile üçüncü kişinin vekili ise *“bu tasarrufun iptaline karar verilemeyeceğini, çünkü ‘tasarrufun borcun doğumundan önce gerçekleştiğini’, ‘borçlunun aciz halinde olmadığını’, ‘alacağın gerçekliğine ilişkin şartın sağlanmadığını’, tüm bunlar kabul edilse dahi ‘üçüncü kişinin, İİK m. 280 anlamında*

borçlunun içinde bulunduğu durumu bilen kişilerden sayılamayacağını' ” savunmaktadır.

XI- Davalı borçlu (B)’ nin “aciz haline” ilişkin değerlendirmemiz:

Davacı-alacaklı (A) A.Ş’ nin, davalı-borçlu (B) hakkında başlattığı beş ayrı icra takibi bulunmaktadır. Tasarrufun iptali davası, bu beş icra takibinde elde edilemeyen alacağın tahsili nedeniyle açıldığından, aciz haline ilişkin dava şartının beş icra takibi yönünden de ayrı ayrı oluşması gerekmektedir.

Davacı alacaklı (A) A.Ş’ nin davalı borçlu (B) hakkında başlattığı icra takipleri şunlardır:

1. İstanbul Anadolu 16. İcra Dairesi'nde başlatılan ..... sayılı icra takibi, 01.10.2023 keşide tarihli, 750.000,00 TL bedelli çek nedeniyle (C) Şirketi ve (B) aleyhine başlatılmıştır.

2. İstanbul Anadolu 13. İcra Dairesi'nin ..... sayılı icra takibi, 05.11.2023 keşide tarihli, 1.000.000,00 TL bedelli çek nedeniyle (C) Şirketi ve (B) aleyhine başlatılmıştır.3. İstanbul Anadolu 8. İcra Dairesi'nin ..... sayılı icra takibi, 05.11.2023 keşide tarihli, 1.00.000,00 TL bedelli çek nedeniyle (C) Şirketi ve (B) aleyhine başlatılmıştır.

4. İstanbul Anadolu 25. İcra Dairesi'nin ..... sayılı icra takibi, 31.12.2023 keşide tarihli, 1.000.000,00 TL bedelli çek nedeniyle (C) Şirketi ve (B) aleyhine başlatılmıştır.

5. İstanbul Anadolu 1. İcra Dairesi'nin ..... sayılı icra takibi ise 20.01.2023 tarihli, M.31757 işaret numaralı Hazır Beton Sözleşmesine dayalı olarak, 7.915.173,90 TL'lik asıl alacak tutarı gösterilerek (C) Şirketi ve (B) aleyhine başlamıştır.

İcra takiplerinin tamamı kesinleşmiş olup alacaklı yukarıda belirtilen icra takip dosyalarında, borçlunun bilinen adreslerinde haciz işlemi gerçekleştirmek istediğinde, borçlunun bu adresi (mernis adresini) terk ettiği, borçlunun başkaca bir adresinin bulunmadığı, borçlunun banka hesaplarında para bulunmadığı, adına kayıtlı araca rastlanmadığı, hacizli mallara ilişkin takyidatlardan görüleceği üzere, davacı alacaklı şirketten önce başkaca ve yüksek bedelli hacizler bulunduğu ve ilk sıradaki haciz alacaklısının satış işlemlerine devam ettiği anlaşılmaktadır. BU KISIM, İCRA DOSYASINDA YAPILAN İCRA TAKİP İŞLEMLERİ İSTENECEK

Yukarıda¹¹² ayrıntılı olarak açıkladığımız gibi, Yüksek mahkeme, borçlunun bilinen adresimde yapılan hacizde hacze kabil malının bulunmaması veya borçlunun bilinen adresini terk etmesi ve borçlunun haczedilecek bir malının bulunması adına yapılan tapu, trafik vb. sorgulamalardan herhangi bir sonuç alınamaması durumunda,

¹¹² Bknz: Yuk. Dipnot 4-20 arası.

“borçlunun aciz halinde olduğunun” kabulü gerektiğini belirtmektedir. Borçlunun haczedilen bir malının, önceden başka alacaklılar tarafından haczedilmiş olması nedeniyle, davacı alacaklının alacağını haczettığı bu maldan karşılamayacağı durumlarda da “borçlu hakkında aciz vesikası sunulmadığı” gerekçesiyle “tasarrufun iptali davasının reddine” karar verilemez.

Bu nedenle borçlu (B)’nin aciz hali içine olduğu ve tasarrufun iptali davaları yönünden aranan bu şartın somut olayda gerçekleşmiş olduğu anlaşılmaktadır...

XII- Davacının, alacaklı (A) A.Ş’ nin alacağının gerçek olup olmadığına ilişkin değerlendirmemiz:

Davacı alacaklı borçlu (B) hakkında başlattığı beş icra takibinin dördünde çeklere, birinde ise “hazır beton sözleşmesine” dayanmaktadır.

Somut olayda,

-“Davalı borçlu (B)’ nin, dava dışı (C) Şirketi’nin yetkilisi olduğu”,

- “Davacı şirket ile dava dışı (C) Şirketi arasında hazır beton ticaretine dayalı bir ilişki bulunduğu, taraflar arasında 01.07.2020 ve 20.01.2023 tarihlerinde standart hazır beton sözleşmeleri düzenlendiği, buna göre (A) A.Ş.’ nin ‘satıcı’, (C) Şirketi’nin ise alıcı (müşteri) konumunda olduğu, davalı borçlu (B)’ nin her iki sözleşmede “garantör” sıfatıyla imzasının bulunduğu ve takibe konu çeklerde (dava dışı) (C) Şirketi’nin ‘keşideci’, davalı borçlu (B)’ nin ‘avalist’, davacı (A) A.Ş’ nin ise ‘lehdar’ sıfatıyla yer aldığı, takibe konu çeklerin karşılıksız çıktığı ve bunun üzerine alacaklının icra takiplerine geçtiği, tüm icra takiplerinin kesinleştiği, takip borçlularının kambyo senedine dayalı başlatılan dört icra takibine ve sözleşmeye dayalı icra takibine her hangi bir itirazının olmadığı gibi, borcun bulunmadığına ilişkin menfi tespit davası da açılmadığı”

uyuşmazlık konusu değildir.

Davalılar vekili, “...*usulüne uygun bir garanti sözleşmesi olmadığından, tasarrufun iptali davasının da dinlenemeyeceğini, Y HGK. 14.09.2021 T. (17)4-2773/987 s. kararında belirtildiği gibi alacak söz konusu olmadığından eldeki davanın da dinlenmesinin mümkün olmadığını...*” ileri sürmektedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 2021 yılına ait söz konusu kararında belirtildiği gibi, “İİK m. 277 vd.na göre açılan tasarrufun iptali davalarında takip borçlusundan hak iktisap eden üçüncü kişilerin, davacının takip borçlusundan alacaklı olmadığına ilişkin savunmasının araştırılması gerekir...Tasarrufta bulunurken borçlu olmayan kötü niyetli kişilerin, malvarlığındaki bir unsuru iyi niyetli üçüncü kişilere devrettikten sonra hileli işbirliği hâlinde olduğu kimselere eski tarihli borç senedi vererek elinden çıkardığı malları iptal davası yoluyla dolaylı olarak geri alması dahi imkân dâhiline sokulabileceği göz önüne alındığından kanun koyucu alacağın şeklen varlığını yeterli görmemiştir.”

Söz konusu HGK içtihadına konu olan olayda, yüksek mahkeme, “borcun dayanağı olan bonoda bedelin nakden ahzolanduğu bildirildiğine göre, 110.000 TL tutarındaki paranın hangi bankadan ödendiği, davacının bu kadar yüksek miktardaki bir parayı ödünç verebilecek ekonomik durumu olup olmadığının soruşturulması, gerektiğinde davacı ile borçlu davalının ekonomik ve mali durumlarının araştırılması; şayet alacağın gerçek olduğu kanaatine varılırsa aciz hâlinin mevcut olup olmadığının belirlenmesi, ondan sonra toplanan ve toplanacak olan tüm kanıtlar birlikte değerlendirilerek hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerektiği- Ayrıca, takip konusu bononun tanzim tarihi ile vade tarihi arasında iki yıllık bir sürenin ve vade tarihinden takip tarihine kadar da iki yıla yakın bir sürenin bulunması nedenleri üzerinde durulması gerektiği” belirtilmiştir.

Dava ve (mütalâa) konusu olayda ise, “davacının dava dışı borçlu şirket ile ticari bir alışveriş işinde olduğu, davalı borçlu (B)’nin de müşteri (alıcı) konumunda olan dava dışı borçlu (C) Şirketi’nin üstlendiği edimi yerine getireceğini ‘garantör’ sıfatıyla garanti ettiği, üstelik dava dışı borçlu (C) Şirketi’nin bu ilişki nedeniyle keşide ettiği çeklerde davalı borçlu (B)’nin ‘avalist’ olarak yer aldığı gözetildiğinde, **davacı-alacaklı (A) A.Ş.’nin, davalı borçlu (B) den olan alacağının gerçek olduğu,** davalı borçlu (B)’nin ‘hazır beton sözleşmeleri nedeniyle garantörlük sıfatı bulunmadığına’ yönelik savunmasına itibar edilemeyeceği” anlaşılmaktadır.

XIII- Davacı alacaklı (A) A.Ş.’nin alacağının, iptali istenen tasarruftan önce doğup doğmadığına ilişkin değerlendirmemiz:

Somut uyuşmazlıkta, davalı borçlu (B) taşınmazını, davalı üçüncü kişi (Ü)’ye **08.02.2023** tarihinde devretmiştir.

Davacı alacaklı vekili, “...Müvekkili şirket ile (dava dışı (C) Ltd. Şti. arasında **01.07.2020** ve **20.01.2023** tarihlerinde standart **hazır beton sözleşmesi imzalandığını**, icra takibine konu (dört icra takibinde dayanan) çeklerin de bu nedenle düzenlendiği, bir icra takibinde de sözleşmeye dayanıldığı, davalı borçlunun dava dışı borçlu şirketin alıcı sıfatıyla üstlendiği edimler için düzenlenen sözleşmelerde ‘garantör’ sıfatının bulunduğunu ve icra takibine konu çeklerde de ‘avalist’ olarak yer aldığını, bu nedenle dava konusu tasarrufun davalının borcunun doğumundan sonra olduğunu...” ileri sürmektedir.

Davalılar vekili ise, “...**20.01.2023** tarihli sözleşmenin taraflar arasındaki borcun doğumunun önceki bir tarihte olduğuna ispata yeter olmadığını, davacı ile davalı borçlu ve onun yetkili olduğu dava dışı şirket arasında bir cari hesap mutabakatı ve ilişkisi bulunmadığını, borcun doğumunun çeklerin keşide tarihinden önceki bir tarihe dayandığının kabul edilmesi halinde; alacaklı ile borçlunun yetkilisi olduğu dava dışı şirket arasındaki ticari alışveriş gereği, alacaklı tarafından borçluya satılan mallara ilişkin olarak ne zaman ve nasıl bir ödeme yapılığ, takip konusu çeklerin hangi tarihli satış ve çeke ilişkin olarak verildiğinin tespiti ile bu çeklerin

ibraz edilen sözleşmelerin ödemelerine karşılık verilmediğinin anlaşılması halinde ise davanın reddine karar verilmesi gerektiğini” iddia etmektedir.

Yukarıda¹¹³ ayrıntılı olarak açıkladığımız gibi, iptal davalarında aranan ‘borcun tasarruftan önce doğması’ şartı, kanunumuzda ve İsviçre ile Alman Hukukunda yer almamasına karşın, Yargıtay içtihatlarında kabul edilmiş bir şarttır. Yüksek mahkeme ‘borcun, tasarruftan önce doğması gerektiğini’ kabul etmekle birlikte, burada bahsi geçen borcun doğumu, borçlar hukuku anlamında, borcun alacaklı tarafından borçludan istenebileceği zamanı ifade etmemektedir.

Yüksek mahkeme kanunda öngörülmemiş bir hususu “dava şartı” olarak kabul etmekle birlikte, örneğin;

- Kambyo senedine dayalı icra takibi başlatan ve bu takip nedeniyle alamadığı alacağı için tasarrufun iptali davası açan alacaklının, *kambyo senetlerinin borçlu ile arasında daha önce başlamış olan bir ilişki nedeniyle düzenlendiğini* kanıtlaması ve *bu ilişkinin iptali istenen tasarruftan önceye dayanması* durumunda, kambyo senedinin ‘keşide tarihinde’ değil, alacaklı ile borçlu arasındaki ticari, akdi vs. ilişkinin başladığı tarihte (‘sözleşmenin yapıldığı’ tarihte),
- Borcun, banka kredi kartı borcunun ödenmediği tarihte değil, banka kredi kartına ilişkin sözleşmenin düzenlendiği tarihte,
- Boşanmadan kaynaklı alacaklara dayalı açılan tasarrufun iptali davalarında boşanma davası tarihinde değil, boşanmaya neden olan aldatma vs. gibi haksız eylemlerin işlendiği tarihte,
- Kefilin, asıl borçlunun borcunu ödemesi durumunda, kefilin asıl borçludan olan alacağının, kefilin ödeme tarihinde değil, kefalet hükümlerinin yer aldığı sözleşmenin yapıldığı tarihte,
- ‘İhbar tazminatı’, ‘kıdem tazminatı’ gibi alacaklar yönünden, işçinin iş akdinin sonlandığı tarihte değil, *işçinin işe giriş tarihinde*

“borcun doğmuş sayılacağı” kabul etmektedir.

Somut uyuşmazlıkta, davacı alacaklı şirket ile dava dışı borçlu şirket arasında **01.07.2020** ve **20.01.2023** tarihi iki sözleşme yapıldığı, davalı borçlunun hem bu sözleşmelerde garantör sıfatıyla yer aldığı, hem de dava dışı borçlu şirket tarafından keşide edilen çeklerde davalı borçlunun avalist olarak yer aldığı, icra takibine konu çeklerin taraflar arasındaki ‘hazır beton sözleşmesi’ nedeniyle düzenlendiği, borçlu ile

¹¹³ Bknz: Yuk Dipnot 21 vd.

alacaklı arasında başka bir ilişki bulunmadığının da bilirkişi tarafından tespit edildiği, davalı borçlu ile dava dışı şirket ve davacı alacaklı arasında başka bir ilişki olduğunun da iddia edilmediği gözetildiğinde, borcun **08.02.2023** tarihli tasarruftan önce doğduğu kabul edilmelidir.

XIV- Davalı üçüncü kişinin İİK m. 280 uyarınca iyi niyet iddiasına bulunup bulunamayacağı ve tasarrufun iptale konu olup olmadığına ilişkin değerlendirmemiz:

Davalı borçlu (B), dava dışı borçlu şirket (C) Şirketin yetkilisi olup hazır beton ilişkisi nedeniyle gerek dava dışı şirket gerekse davalı (B), davacı alacaklıya karşı borçlu durumdadır.

- a. Davalı üçüncü kişi davalı üçüncü kişi (Ü), dava dışı borçlu şirkette bir dönem çalıştığından ve şirket adına çek teslim ettiğinden,
- b. Davalı üçüncü kişinin babası, dava dışı borçlu şirkette, davalı borçlu ile birlikte yetkili sıfatına sahip olduğundan,
- c. Davalılar vekili “*Davalı üçüncü kişi (Ü)’nün davacı şirkete teslim etmiş olduğu çekin icra takibine konu çek olmadığını, söz konusu çekin ödemesinin yapıldığını, davalı üçüncü kişi (Ü)’nün babasının şirketinde tecrübe kazanmak amacıyla bir dönem çalıştığını, bu süreçte birçok farklı firmaya çek ve para teslim etmiş olduğunu, davalı üçüncü kişinin, babasının ortaklarından olduğunu*” belirttiğinden,

Yukarıda¹¹⁴ örneğini sunduğumuz içtihatlar gereği, “Davalı üçüncü kişi (Ü)’nün, İİK. m. 280/1 gereğince davalı borçlu (B)’nin mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğunu” kabul etmek gerekir.

Davacı alacaklı vekilinin İİK m. 277 vd.’na dayalı olarak tasarrufun iptali isteminde bulunduğu somut uyuşmazlıkta,

“Davacının sunmuş olduğu hazır beton sözleşmeleri gözetildiğinde, davacı alacaklının alacağının gerçek olduğu, davalıların ‘alacağın gerçek olmadığı’ iddiasının geçerli ve iyiniyetli olmadığı, dava konusu tasarrufun borcun doğumunda sonra gerçekleştiği, davalı borçlunun aciz halinin gerçekleşmiş olduğu, borçlunun adresini terk etmiş olması nedeniyle ‘aciz halinde olmadığının’ kabul edilemeyeceği ve davalı üçüncü kişinin, davalı borçlunun mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğu ve bu nedenle İİK m. 280/1 gereğince tasarrufun iptale tabi olduğunun kabulü” isabetli olacaktır. 20.05.2025

¹¹⁴ Bknz: Yuk. Dipnot 88 vd.